

Pyhäjärvi

Ikaalisten kirkossa on Muistojen Ilta ja Juhlamessu.

Tervetuloa Pyhäjärvijuhlille Ikaalisiin

Tänä vuonna Ikaalisissa 16.-17.7.2005 järjestettävän Pyhäjärvijuhlan karjalaiset perinteet ovat vuosisatoja vanhat, aina keskiajalta asti. Katolisuuden aikana Karjalan emäpitäjillä oli oma suojelupyhimyksensä, jonka muistopäiväjuhlaa vuosittain kutsuttiin "kihupyhäksi". Sen näkyvimpänä osana oli kansanjoukkojen edestakainen kuljeskelu, mitä kihuta

nimenomaan tarkoittaa. Uskonpuhdistuksen jälkeinen kihupyhät eivät noudattaneet enää pyhimyskalenteria vaan luterilaista ajanlaskua. Useimpien pitäjien kihupyhät satutettiin heinäelokuulle, se on ollut parasta kesäjuhlien aikaa. Niinpä Pyhäjärven, Muolaan ja Räisälän kihupyhä oli 8. sunnuntai kolminaisuudesta

Varsinkin nuoret odot-

Omalla Tuvalla ovat Pyhäjärvi-juhlien illamat ja sunnuntain päiväjuhla.

Ikaalinen tunnetaan Kultaisen harmonikan kaupunkina. Vuonna 2002 tämän arvokkaan palkinnon voitti Elias Ukkonen, sukujuuret Pyhäjärven Lohjoella.

tivat näitä kihupyhiä innokkaasti, sillä se oli sen aikaisessa elämänmenossa vuoden tärkein tapahtuma. Nämä kihupyhät olivat 1800-luvulla värikkäitä kansanjuhlia, joista on lukuisia kuvia. Kirvun kihupyhistä kerrotaan tähän tapaan:

"Kuinka nuoret odottelivatkaan kihuja! Työtöt pukeutuivat parhaimpiinsa – eihän koskaan tiennyt, vaikka "se oikea" olisi satunut tulemaan myös juhille – ja nuoret miehet harjasivat hevosiiaan ja

kiillottivat ajoneuvonsa, ehkäpä lappavyönsä ja puukonsa helatkin. Kaikki kauppamiehet olivat myös hyvissä ajoin liikkeessä. Erikoiset taitavat rinkelipaistajat tulivat vesirinkeleitä leipomaan ja vehnät paistuiivat uunissa ollakseen ajoissa myytäväksi. Saloilla höyrysi omatekoinen viina, ja pelimannit kokeilivat, että "vionin" kielet varmasti olivat kunnossa. Kaikki nuoret ja vanhat, jotka kynnelle kykenivät saapuivat kirkolle.

Naapuripitäjissä varustautuivat nuoret miehet pelimanneineen kihuille lähtemään. Oli näet tapana, että vieraspaikkakuntalaiset tulivat suurella joukolla ja soittajien kanssa.

Näin kirkonmälle kokoontui kansaa niin paljon, ettei ihmisjoukossa päässyt paljoakaan eteenpäin kulkemaan. Mutta monikaan ei tullut kihuille kirkkoon mennäkseen, vaan he parveilivat ainoastaan sen edessä katsellen, keitä oli tullut omasta

tai naapuripitäjistä, sillä värikkäät kansallispuvut ilmaisivat heti vieraan kotipaikan. Tavattiin tuttavina ja ystävinä, omaisia ja sukulaisia."

Kihupyhät ovat vuosien saatossa muuttaneet muotoaan. Ennen sotia ne olivat monessa pitäjässä kesäjuhla, joita paikalliset yhdistykset järjestivät. Kihupyhien ohjelmaan kuului torvisoittoa, juhlapuheita ja urheilukilpailuja.

Nyt Ikaalisissa pidettävien "kihujen" juhlatuomikunta Lea Jokisen johdolla on utterasti tehnyt koko vuoden töitä, jotta käytännön juhla järjestelyt sujuisivat hyvin. Juhlapaikkoja on kaksi, kirkko ja Oma-Tupa. Kirkossa on Muistojen ilta ja Juhlamessu, Omalla-Tuvalla illamat ja päiväjuhla ja kun musiikkikaupungissa ollaan, niin perinteitä noudattaen, kuullaan varmasti torvisoittoa ja pelimannienkielun kiellet ovat taatusti kunnossa, juhlapuheista puhumattakaan. Joten, olette sydämellisesti tervetulleita Ikaalisiin odotettuina vieraina.

SALME RINTALA

27.6.2005

Tervetuloa Ikaalisiin, Pyhäjärveläiset!

Viimeksi, vuonna 1995, vietettiin päiväjuhla Ikaalinen-salissa (=liikuntahallissa). Sitä ennen kuunneltiin Virolaisen Jussin puhetta yhteiskoulun pihassa avotavaan alla, helottavan auringon lämmössä. Nyt on päiväjuhlan paikana kotoinen Oma Tupa. Tila on mukautettu odotettavissa olevaan juhlijoiden määrään. Monen entisen juhlavieraan evakkotaival on lopullisesti päättynyt ja usean voimat eivät riitä kotipolkuun kauemmas. Tänäkin vuonna kuullaan juhlissamme Ikaalisten Nuoris-orkesterin musiikkia ja juhlapuhujana on kansanedustaja.

Muistojen iltaa vietetään Ikaalisten kirkossa. Siellä kuullaan mm. kaunista Konsta Jylhän hengellistä musiikkia Ikaalisten kirkkokuoron ja Viulupelimannien esittämänä. Näitä lauluja on esitetty yli kolmessakymmenessä kirkossa alueella Isokyrö - Tampere - Helsinki - Turku. Pyhäjärveläinen Mauno Pitkänen oli eläessään Viulupelimannien kantavia voimia.

Juhlapaikat ovat kävelymatkan päässä toisistaan. Lauantai-illan iltama pidetään Oman Tuvan salissa. Ohjelman muodostaa pyhäjärveläisen miehen elämäntarina, jota Ikaalisten Mieslaulajien Karjala-aiheiset laulut hoystävät. Loppuillan voi harrastaa musiikkiliikuntaa Jämijärven Pelimannien taidokkaassa tahdissa.

Iän mukana työn tahti hiipuu. Niin on käynyt monen seurankin toiminnassa. Syntyperäiset karjalaiset vähenevät. Suuri osa jäsenistöstä on sijoituspaikkakunnalla avioituneita puolisoja. Sotaveteraanit ovat ottaneet johtotehtäviin nuorempaa väkeä. Me muutimme viime vuonna seuramme nimen Ikaalisten Karjalaiset ry. nimeksi Ikaalisten Karjalaseura ry. Viimeenamme on, että avioliiton kautta tulleet ja muut kuin Karjalassa syntyneet voisivat tuntea seuramme itselleen kotoiseksi.

Tulossa olevilla Pyhäjärvi-juhilla on jo ollut virkistävä vaikutus toimintaamme. Olemme saaneet aikaan osittaisen sukupolvenvaihdon. Sihteerimme ja osa hallitusta on uutta sukupolvea. Juhlatoimikuntaan ja talkooväeksi on löytynyt innostunutta ja taidokasta joukkoa.

Olemme valmiit ottamaan vastaan Teidät, Hyvät Pyhäjärveläiset. Uskomme Teidän saavan juhlsta rakennusaineita sekä sielullenne että ruumiillenne. Tervetuloa!

IKAALISTEN KARJALASEURA RY.
PENTTI INKINEN, PUHEENJOHTAJA
LEA JOKINEN, SIHTEERI

Osa Ikaalisten juhlatoimikuntaa. Vas. Pentti Inkinen, Marja Hämäläinen, Sirpa Kuivalainen, juhlatoimikunnan puheenjohtaja Lea Jokinen ja Raija Holma, takana Pyhäjärvisäätiön puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen.

Kaupunginjohtajan tervehdys

On hieno asia, että Ikaalisen järjestetään Pyhäjärvi-juhla, jossa vaalitaan ja viedään eteenpäin henkistä ja hengellistä perintöä sukupolvelta toiselle. Ikaalissa järjestetään vuosittain kymmeniä erilaisia kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia, jotka tuovat kymmeniätuhansia ihmisiä Ikaalisiin. Ikaalisten sijainti valtatie 3:n Suomen kehityskäytävässä ja hyvä infrastruktuuri tapahtumien järjestämiselle selittävät niiden sijoittumisen Ikaalisiin. Tampereelle on vain 50 kilometriä ja parinsadan kilometrin säteellä asuu kolmisen miljoonaa suomalaista.

Ikaalinen on iältään vanha jo 1641 perustettu, jonne 1800-luvulla rakennettiin kulttuurihistoriallisesti arvokas Wanha kauppala keisari Aleksanteri II määräyksestä. Wanha kauppala on oikea rakennusarkkitehtuurin helmi, jonka vanhojen rakennusten luoma upea miljöö hyvin hoidetuina puistoina luo todellisen puutarha-kaupungin.

Ikaalinen on myös erittäin

Janne Laine.

vahva koulutuskaupunki: Ikaalisten käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, joka on alansa suurin opinahjo Pohjoismaissa, ammattikorkeakoulu, kauppaoppilaitos, musiikkiopisto, aikuiskoulutuskeskus ja kansalaisopisto. Ikaalinen on vahva korkeakoulu- ja koulutuskaupunki, jossa on noin 1.300 korkeakoulu- ja ammattikouluopiskelijaa.

Lisäksi Ikaalinen on myös vahva matkailukaupunki. Koko maakunnan kärkiyrityksenä on Ikaalisten kylpylä, jossa käy noin 600.000

asiakasta vuodessa ja joka on Pohjoismaiden suurin viihde- ja kylpylä. Kylpylän ympärille on kehittynyt monia matkailupalveluita mökkikylpylän, Kyröjärviristeilyineen ja mönkijä- tai ratsastussafareineen. Samoin meillä on mm. 2.500 kesämökkiä, jotka tuovat erityisesti kesällä tuhansia kesäasukkaita kaupunkiimme. Olemme myös tunnettu Sata-Häme-Soi tapahtumasta ja Kultaisesta harmonikkakilpailusta, joka tapahtuu tuo heinäkuun alussa kaupunkiimme lähes 40.000 kävijää ja jota tapahtumaa sadattuhannet ihmiset seuraavat televisiosta. Samoin yksi mielenkiintoinen valtakunnallisesti toimiva palvelualan yritys on Ikaalisten matkatoimisto.

Ikaalissa sijaitsee myös merkittäviä yrityksiä, joiden ansiosta työllisyystilanne on hyvä. Ikaalissa on Pohjoismaiden suurimppina yritysinnä mm. kitaloementitehdas Siporex ja erikoislatiainnoitteiden tuotantolaitos Uufoora. Samoin meillä tuotetaan Georgia-Pacific Paper Oy:ssä mm.

papieriservettejä tai Ikapaper Oy:ssä säkkejä. Samoin meillä on Suomen suurin Finlaysonin tehdasvaatekangasteollisuuslaitos. Ikaalisten Keskussähkö Oy on alallaan maamme johtavimpia yrityksiä. Korkealaatuisina erikoistuotteina meillä esimerkiksi tuotetaan Katsa Oy:ssä Pasi-panssarijoneuvojen vaihdelaatikkoja. Ikaalisten Luomu Oy:n kasviuoneet tuottavat mm. luomupaprikaa ja luomukurkkua.

Ikaalilaisuuteen kuuluu myös vahva ja määrätietoinen paikallismistajuus. Muun muassa Ikaalisten Säästöpankki, osuuspankki, Leppäkosken Sähkö Oy, Ikaalisten-Parkanon puhelin Oy, Pohjois-Satakunta lehti ja oma paikallisradio, kaikki nämä on pidetty vahvasti paikallisessa omistuksessa niitä edelleen kehittämällä ja laajentamalla.

Lisäksi Ikaalinen on seutukuntansa hallinnon ja kaupunkikeskus. Tervetuloa Ikaalisiin.

JANNE LAINE
KAUPUNGINJOHTAJA

Pyhäjärveläisiä vaikuttajia Jämijärvellä

Sotien aikana siirtyi Karjalasta paljon väestöä evakkoon myös Pohjoiseen-Satakuntaan. Karjalainen vilkas ja elämämyönteinen asenne aiheutti sen, että he varsin nopeasti sopeutuivat uusiin olosuhteisiin ja ottivat asemansa yhteisössä.

Jämijärvellä on karjalaisia tullut mm. Pyhäjärveltä ja heistä usea on saavuttanut varsin tärkeän aseman kunnassa. Yksi merkittävimmistä Pyhäjärveläisistä on jo edesmennyt Reino Patrakka, joka ehti toimia kaksikymmentä vuotta sosiaalilautakunnassa ja siitä ajasta hän oli kahta vuotta lukuun ottamatta kokoajan puheenjohtajana. Valtuustossa hän oli vuodet 1961-1972 ja kunnanhallituksessa 1959-60. Lisäksi hänellä oli lukuisia ylikunnallisia luottamustehtäviä.

Kaikista muista tärkeistä tehtävistä huolimatta Reino Patrakka muistetaan kuitenkin parhaiten Hopearinteen vanhustentalojen sinnikkäänä rakennuttajana sekä vanhustentaloyhdistyksen "isänä". Vanhusten asunto-olojen parantaminen oli hänen

Esa Ala-Karvia.

tärkein elämän tehtävänsä ja moni Jämijärveläinen vanhus saa tänäkin päivänä kiittää Patrakkaa siitä, että saa asua viihtyisässä ja turvallisuudessa ympäristössä lähellä palveluja.

Toinen edesmennyt Pyhäjärveläinen kuntavaikuttaja on ollut Einari Mansikkamäki, joka on toiminut kunnanvaltuustossa vuosina 1973-

1980 ja kunnanhallituksessa varsinaisena ja varajäsenenä vuosina 1981-1988. Lisäksi hän osallistui aktiivisesti yleisten töiden lautakunnan ja sosiaalivakuutus toimikunnan tehtäviin. Jämin kehittäminen oli hänellä mielessä jo 70-80 luvun taitteessa kun hän oli mukana Jämin alueen kehittämistä suunnittelevassa toimikunnassa ja Jämi-Säätiön valtuuskunnassa.

Maaseudun kehittäminen oli taas Pyhäjärveläisen myös edesmenneen Antti Sorvalin sydäntä lähellä. Sorvali ehti toimia maatalouslautakunnassa peräti kaksikymmentä vuotta. Valtuustossa hän vaikutti vuosina 1993-2000 ollen saman ajan kunnan tilintarkastajien puheenjohtajana. Hänet muistetaan leppoisana isoisänä, jolle lapsen lapset olivat kaikki kaikkensa.

Muita kunnanvaltuustossa olleita Pyhäjärveläisiä ovat ainakin Tauno Torkkeli ja Arvid Vuohelainen. Tauno Torkkeli toimi sen lisäksi kuusi vuotta kunnanhallituksen jäsenenä ja hänellä oli tämän lisäksi merkittäviä

luottamustehtäviä Osuuskassassa ja Osuuskaupassa. Hänen luottamustehtävänsä Jämijärvellä katkesivat vuonna 1959 hänen muuttaessaan Hyvinkäälle.

Näiden henkilöiden lisäksi Jämijärvellä vaikuttaa lukuisia joukko henkilöitä, joilla on siteitä Karjalaan ja Pyhäjärven.

Kaikkien heidän luettelamisensa tässä on mahdoton tehtävä. Olkoon tämä kirjoitelma kuitenkin esimerkiksi siitä, mihin karjalaisella sinnikkyydellä voidaan päästä, vaikka "uudisasukkaanaakin". Raskaat luopumisen ajat ovat kasvataneet siirtokarjalaisista sitkeitä, jotka ei hevin luovuta ja anna periksi. Toivonkin, että me karjalaisten jälkeläiset olistimme edes osan tuosta iästusta, jotta jaksaisimme jatkaa kunnialla heidän viitoitamallaan tiellä.

Terveisin
Pyhäjärveläisille,

ESA ALA-KARVIA
KUNNANJOHTAJA

Jämijärven karjalaisten puheenjohtaja Erkki Keskisaari

Erkki Keskisaari on vuodesta 1997 luotsannut Jämijärven Karjalaseuraa. 57-vuotias Erkki on jo eläkkeellä armeijan palveluksesta. Hän toimi Niinisalon varuskunnassa lääkintähuoltupseerina. Hänen sukujurensa Karjalassa ovat Nuijamaalla, "siellä väärällä puolella".

Armeijan palvelusaikoina hän oli useaan otteeseen YK:n tehtävissä ulkomailla Libanonissa ja Kroatiassa. Käsitään taitavana hän toimi Jämijärven peruskoulussa teknisten töiden opettajana.

Tällä hetkellä hän asuu Ikaalissa ja on ohjannut puutöiden opetusta Ikaalisten kansalaisopistossa. Viime vuonna järjestettiin Jämijärvellä suurimittainen Jukola- viesti ulkomaisine osanottajineen. Erkki toimi tämän kisan lääkintävastavana.

Jämijärven Karjalaseurasta hän toteaa, että aikoinaan niin voimakkaasti toiminut seura alkaa olla hipumassa. Nuoret ovat muuttaneet pois kylästä ja jäsenten keski-ikä on korkea. Vuosittain on ol-

Erkki Keskisaari.

lut vain yksi tapahtuma. Viimeksi järjestettiin pikkujoulujuhla vanhainkodin asukkaille. Seurassa onkin keskusteltu yhdistymistä naapuripiätien Karjalaseuroihin joko Parkanon, Kankaanpään tai Ikaalisten kanssa. Näin saataisiin enemmän resursseja esimerkiksi kirkkopyhien, Ikaalisten juhlien, virpojen tai muunlaisten karjalaisten kulttuuritapahtumien järjestämiseen.

SALME RINTALA

Rehtori Pentti Inkinen, Ikaalisten Karjalaseuran puheenjohtaja

Räisälän Myllypellossa vuonna 1927 syntyneestä Pentti Inkisestä voidaan sanoa, että hän on henkeen ja vereen musiikkimies. Hän valmistui opettajaksi Itä-Suomen seminaarista Rauhalla, joka oli entinen Sortavalan seminaari. Opettajatkin olivat Sortavalan seminaarin opettajia. Valmistumisensa jälkeen hän oli Vuolijoen kunnan kansakoulun opettajana seitsemän vuotta. Vuonna 1958 hänet valittiin Ikaalisten kirkonkylän koulun opettajaksi, myöhemmin rehtoriksi, jossa toimi eläkeikänsä asti. Agromoni Tuomivaaran jälkeen hänestä tuli 70-luvulla Ikaalisten Karjalaseuran puheenjohtaja. Puoliso Kirsti os. Salminen on Lappi TL:stä ja lapsia on neljä sekä kaksi lastenlasta.

1960-luku oli Pentti Inkinelle todella kiireitten aikaa.

Pentti Inkinen.

Hän toimi oman virkansa ohella kunnanvaltuutettuna, hoiti kunnankirjastoa, toimi seurakunnan kanttorina ja johti kirkkokuoroa, mieskuoroa 13 vuotta ja kansalaisopiston orkesteria. Ennen kansalaisopistoa hän soitti pienessä kamariorkesterissa alttoviulua ja seurakunnan torvisoittokunnassa poikkihuilua. Ikaalisten Viulupelimanneissa hän oli perustajajäsen. Viulupelimannit konsertoivat paitsi kotimaassa myös ulkomailla aina Amerikkaa myöten.

Nuoret ovat hänen sydäntään lähellä. Hän on kaikkien merkkipäiviensä huomionosoitukset osoittanut Ikaalisten Nuoris-orkesterille, joilla on sitten ostettu eri instrumentteja. samoin Lions-clubissa toimiessaan hän keräsi varoja patarumpuihin.

Pentti Inkinen oli 10 vuotta sitten Ikaalisissa pidettyjen

Pyhäjärvijuhlien juhlatoimikunnan puheenjohtaja. Ja useimpien meidän mieleen jäi hänen verraton huumorinsa, kun hänen iltamien juontajana kertoi ”pyrkimislukuista”. Eli, miten ennen vanhaan Karjalassa nuoret miehet pyrkivät tyttöjen aitoihin runojen muodossa. Ja nyt tulevassakin juhlassa tapamme hänet monenlaisissa tehtävissä. Karjalaisuus on hänelle niin itsestään selvyyttä ja musiikin ohella sydämen asia, että ikävuosista huolimatta karjalaisen kulttuurin esille tuomiseksi voimia ja intoa aina riittää.

SALME RINTALA

Juhlapuhuja, kansanedustaja Irja Tulonen

Kansanedustaja Irja Tulosella ovat vahvat karjalaisuudet. Hän on syntynyt luovutettuna alueen Karjalassa, Lumivaarassa. Isä Otto Saikkonen ja äiti Aino Kekarainen olivat maanviljelijäperhe. Irja Tulonen valmistui sairaanhoitajaksi ja toimi Tampereen yliopistollisessa sairaalassa. Nykyinen kotikunta on Tampere. Hän avioitui insinööri, toimitusjohtaja Raulo Tulosen kanssa ja perheessä on kaksi poikaa. Tampereen kaupunginvaltuustoon hänet valittiin 1982 ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan paikalta matka jatkui eduskuntaan 1995, jossa toimi edelleen.

Eduskuntatyöhön kuuluvat lukuisat valiokunnat. Kunnallisista luottamustehtävistä jatkua edelleen Tampereen kaupunginvaltuusto ja Pirkanmaan maakuntaluottamusto. Terveystieteiden

alan ammattilaisena on muita luottamustehtäviä, joista mm. Pirkanmaan hoitokotisäätiön hallintoneuvosto, Vanhusten palvelukoti Vuolan hallitus ja Sopimusvuorisaatiohallitus. Viime huhtikuuhun asti hän toimi Karjalanliiton hallituksen varapuheenjohtajana.

Ikaalisten Pyhäjärvijuhlassa sunnuntaina hän pitää juhlapuheen.

SALME RINTALA

Satakunnan Taimitukku on kuin Edenin puutarha

Lavian laitakulmilla Kivijärvenmaassa on jo 16 vuoden ajan toiminut Satakunnan Taimitukku, jossa kasvatetaan perennoita ja kesäkukka-amppeleita myyntiin. Taimitukku on nimensä mukaisesti tukkukauppa ja kasvihuoneiden tuotteet menevät puutarhamyymälöille, kunnille, seurakunnille ja eri yrityksille.

Helatorstai on ainoa päivä vuodessa, jolloin kasvitarrhan ovet ovat avoimia yleisölle. Näin myös viime kuussa. Paikallisen Hanhijoen kyläyhdistyksen naiset tarjoiivat kahvia. Haitari soi ja ostaja riitti. Eräs asiakas tottesi kasvihuoneen ovelta. ”Tämähan on kuin Edenin puutarha.”

Yrityksen alkuvaiheet

Taimitukun omistavat Juha ja Tiina Rampa, jotka yritystä perustettaessa olivat alle kolmikymppisiä. Kokeusta kummallakin oli niin koulutuksessa kuin työelämässä. Juha, ylioppilaaksi tullen jälkeen valmistui hortonomiksi ja oli työssä Porin Hankkijassa. Tiina valmistui ylioppilasmerkonomiksi ja puutarhuriksi ja työskenteli Harvialan taimitarhalla toimistotehtävissä. Yrityksen perustamiseen vaikutti myös alan myönteinen kehitys. Vuosi vuodelta suomalaiset ostavat yhä enemmän taimia pihoihin ja parvekkeelle.

Taimitukku sijaitsee Juhana lapsuuskodin pihapiirissä. Juhana isä Sulo Rampa tuli sodan jälkeen evakkopoiikana Pyhäjärven Yläjärveltä Laviaan ja raivasi ja rakensi Kivijärvenmaahan veden vaivasta pelloista ja metsistä tuottavan tilan perheelleen.

Juha toteaa, ettei tämänlaatuiseksi yritykseksi ole paikalla sanottavampaa merkitystä. Tuotteet kulkeutuvat

Satakunnan Taimitukulla on 7000 m² pinta-alaa.

ympäri Suomea. Tietysti paikallisen valintaan oli silläkin merkitystä, että pihapiirissä vanhempieni lisäksi asuu Jari-veli perheineen ja toinen veli Markku muutaman kilometrin päässä. Kaikki miehet ovat rakennusalan ”ammattilaisia”. Heistä oli korvaamaton apu, kun rakennettiin kasvihuoneita, varastohalleja, henkilökunnan sosiaalitiloja ym. Perheitten yhteishenki on hyvä.

Kasvu vuosi vuodelta

Taimitukun alkua oli hyvin vaatimatonta. Työnjako oli selvä. Tiina hoitaa laskutukset, palkanmaksut ja muut paperityöt. Juha vierastaa sanaa toimitusjohtajana. Hän on isäntä, renki, juoksupoika

Tiina ja Juha Rampa.

ja kaikkea muuta siltä läilä. Toimenkuvista huolimatta molemmilla riitti työtä aamusta iltamyöhään. Perusmottona heillä oli, että menestyäkseen yrityksellä on oltava tehokas markkinointi ja tuotteen laatu pitää olla hyvä. Hyvä tuote myy itse itsensä. Näissä kummassakin on onnistuttu ja kasvua on tullut vuosi vuodelta.

Tällä hetkellä kasvihuoneiden pinta-ala on 7000 neliötä. Henkilökuntaa on 8 kokovuotista ja helmikuusta lähtien koko sesonkiajan 20 henkilöä.

Onko kukissa trendejä? Tiina toteaa, että totta kai kukissakin on muoti-ilmiötä. Joka vuosi tulee uusia kasveja. Tämän vuoden muotiväri on oranssi ja sitä löytyy meidänkin orvokista. Tosin me myymme niitä kukkia, joita vakiintunut asiakaskuntamme meiltä tilaa. Orvokki on vuosi vuodelta tullut yhä suosituimmaksi ja se on hyvä kukka, kestää kylmääkin.

Tulevaisuuden suunnitelmat

Yrityksen laajennusta Rampa eivät ajattele. - Tämä on juuri sen kokoinen yritys, että se on vielä hyvin hallinnassa. Tosin Juha miettii siirtymistä hakkeella lämmitämiseen. Kylvöt ja istutukset aloitetaan helmikuussa, kun talvi on pahimmillaan. Lämpötilaero kasvihuoneiden muovien eri puolilla voi olla kymmeniä asteita. Kevytpolttoöljyä kuluu todella paljon. Puuhakkeeseen siirtymisen certaintuointi on kyllä kallis, mutta puoli olisi sitten ”ilmaista”. Juha omistaa jonkin verran metsiä. Hanke on kuitenkin vasta mietittävä.

Te olette yrityksenä melko hyvä työllistäjä. Onko Lavian kunta tukenut millään ta-

voin? - Laviassa ei ole suurteollisuutta ja tämä meidänkin yritys mahtuu viiden suurimman joukkoon. Alkuaikoina oli mentävä nöyrään pankinjohtajan puheille. Nyt ollaan pankin kanssa jo sujut. Todella ilahduttava päätös oli, kun kunta on varannut tälle ja ensivuodelle huomattavan summan tänne tulevan tien parantamiseen. Rekat pääsevät entistä vaivattomimmin raahaamaan kukkailoa täältä syrjäkulmilla Suomen liikekeskuksiin.

Rampat ovat tyytyväisiä elämäänsä. Asuinpaikkana rauhallinen, saasteeton maalaisympäristö. Vakiintunut asiakaskunta takaa toimeentuloa monille henkilöille. Viereisellä laiturilla kirmailee lasten raviponi ja hevonen. Idylliä parhaimmillaan. Ja jos kaupungin hulinoin mieltä, niin sehän on vain ajomatkan päässä.

Meillä kulutetaan vanhat loppuun

En malta olla kertomatta otiksissa mainittua lausetta, joka on tullut Rampan perheiden keskuudessa. Kaikesa toiminnassa on päällimmäisenä huumori ja sitä viljellään runsaasti. Juhana isä täytti 70-vuotta. Kasvitarrhan iso varastohalli oli kukitettua 400:lle vieraille. Juha piti isälleen leikkilisen puheen isän ominaisuuksista. ”Ja kaiken lisäksi hän mahdotoman nuuka. Jos joskus pyysi, että täytyisi saada uudet tossut tai farkut, oli isän vakiovastaus, täytyy kuluttaa vanhat loppuun.

Tässä taannoin isä vei kukkakuorman Poriin ja vastaanottaja soitti, isäsi toikin tänään kuorman. Juha vastasi nauraen. Meillä on tapana kuluttaa vanhat loppuun.”

SALME RINTALA

Rakkaamme
**Päiviö
LAPPALAINEN**

* 23. 11. 1921 Vpl. Pyhäjärvi
† 2. 6. 2005 Muuramen sairaala
Kaivaten

**Ilma
Mauri perheineen
Tapani perheineen
Matti perheineen
sukulaiset ja ystävät**

*Me näimme voimasi vähenevän,
tietesimme lähtösi lähenevän.
Muistosi kaunis vie eteenpäin meitä,
vaikk' on sydän täynnä kyneleitä.
Olet ansainnut unen rauhaisen ja
kiitoksen kaikkein kauneimman.*

Siunattu 17. 6. 2005 Korpilahdella.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme
**Viljo Veikko
TANNINEN**

* 14. 4. 1922 Vpl. Pyhäjärvi
† 10. 5. 2005

Elontie käy johdossa Jumalan,
käsi ahkera raukeaa kerran,
hän jättää toimet, askareet,
saa armon luona Herran.

Kaipauksella muistaen

**Helvi
Juha, Minna, Elisa ja Lasse
Nina ja Sauli
sisaret perheineen
sukulaiset ja ystävät**

Enkelit valkeat taivaasta tuolta,
pitäkää papasta hyvää huolta.

Elisa ja Lasse

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Kiitos osanotosta.

Meille niin rakas
**Reino
PARTANEN**

* 6. 7. 1927 Vpl. Pyhäjärvi
† 5. 6. 2005 Sat. ks

Syvästi kaivaten

**Aino
Raija perheineen
Arja ja Tarmo
Hannu perheineen
Heikki perheineen
Matti perheineen
Esa perheineen
Juha perheineen
muut sukulaiset ja ystävät**

Suuri suru sanaton,
sydämet itkien kaipa.

Aino ja lapset puolisoineen

Paljon kestit pappa kulta,
meille jäi kaipaus ja muistot hyvät.
Lastenlapset ja Emma

Siunaus toimitetaan Lavian kirkossa
2. 7. 2005 klo 11.00.

Rakkaamme
**Laina
TUOMINEN**

o.s. Vuohelainen
* 16. 8. 1926 Vpl. Pyhäjärvi
† 28. 5. 2005 TAYS

Taivaan Isä päätti sen,
sydämen lyönnin viimeisen.
On kädet ahkerat rauenneet,
ja taivaan portit auenneet.
On mieli tyyni lähtijän
katsella rakkaitaan
luottaen Jumalaan.

Kiitollisuudella ja kaipauksella muistaen

**Hannele
Tinja ja Petri
Raimo ja Sirpa
Risto ja Helena, Henna, Maiju
Helena ja Jukka, Mikaela
Mari ja Noora
Heli**

**sisaret ja veljet perheineen
muut sukulaiset ja ystävät**

Heittäkää arkulle hiljaa multaa,
siellä on mummu, siellä on kulta.

Lastenlapset ja Noora

Rakkaamme siunaus toimitettu omaisten ja lukuisten ystävien läsnä ollessa 17. 6. 2005 Roismalan siunauskapellissa. Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme
**Eila Helena
L Ä Ä T I**

o.s. Koukku
* 27. 12. 1923
† 11. 5. 2005

Jälleennäkemisen toivossa

**Susanna, Arto ja Marita
Salla, Pasi, Matias, Saana, Venla ja vauva
Maija
muut sukulaiset sekä ystävät**

Jeesus sanoi: "Minä olen ylösnousemus
ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää,
vaikka kuoleekin."

Joh. 11:25

Siunattu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta. Kiitos Kiikan vanhainkodin henkilökunnalle Mamman hyvästä hoidosta.

Rakkaamme
**Esko
MENTU**

* 12. 8. 1931 Rautu
† 24. 5. 2005 Savonlinna

Kiittäen

**Raija
Mikko**

Hän on lähtenyt,
hän on muuttanut sydämiimme.
Meillä on muistot,
kaikki eletty päivät,
kevyesti ja raskaasti askellut
kuolema tekee kipeää,
pysähdyttää ja kuitenkin vahvistaa meitä,
muistot ovat kalleinta mitä omistamme.

Siunattu 11. 6. Jokioissa.

Salomon ja Liisa Kiurun muistokivi Harjavallan hautausmaalla.

Mieleenpainuva siunaus Harjavallan kirkkomaalla

Vuoden 1918 tapahtumat koskettavat yhä. Kesäisenä keskiviikkopäivänä ennen juhannusta suoritettiin Harjavallan kirkkomaalla yksi tuon traagisen sodan henkilöhistoriallinen päätös. Veljessodan melkeissä kadonnut Salomon Matinpoika Kiuru (s. 5. 10. 1875) Vernitsan kylästä siunattiin pois-aolevana. Jokainen ihmissiksi kutsuttu on oikeutettu saamaan siunauksen maallisen elämänsä päättyessä.

Asia on painanut Salomon Kiurun tytärtä Aili Vuoristoa lävitse kaikki vuosikymmenet. Aili on syntynyt 23. 9. 1918 eikä ole isäänsä nähnyt. Kuulopuheita on ollut liikkeellä paljonkin. Salomon Kiurun nimeä huudettiin kylälukusilla koko 20-luvun. Sitten hänet julistettiin kuolleeksi. Mutta haudasta ja mahdollisesti ruumiinsiunauksesta ei ole mitään tietoa. Myöskään professori Heikki Ylikankaan johdolla tapahtuneesta sotaturmatutkimuksesta ei ole ollut apua. Salomon Kiuru on kadonnut.

Salomon Kiurun siunaamisen suoritti koskettavin sanoin ja siunaussanat lausui Ailin henkilökohtainen ystävä ja rippi-isä Harjavallan seurakunnan hautausmaalle haudattu. Hän kuoli itsemurhasyyspäivänä 6. 12. 1944 Korpilahden Moksissa ja on Korpilahden hautausmaalle haudattu. Isän ja äidin nimet ovat nyt samassa kivessä ja myös ulkoseurakuntalaisina Harjavallan seurakunnan hautausmaalla.

He ovat nyt tallella siellä, tallella siellä...
RAIMO VUORISTO

Kiurujen veljessarja (Matti, Vilho, Tauno ja Armas) sisarensa Ailin 50-vuotispäivillä 23. 9. 1968 Harjavallassa, siis 50 vuotta isän, Salomonin katoamisen jälkeen.

Kirkonsanoma

Ikaalisten seurakunta kutsuu lämpimästi tervetulleiksi kaikkialta Suomesta Pyhäjärvi - juhlaan saapuvia vieraitaan.

Perinnejuhla on monessa mielessä juurihoitoa karjalaiselle kansalle. Meidän aikamme puhutaan usein hiljaisesta tiedosta, johon sisältyy sekä historian tunteista, sukujen perinnettä, selviytymistarinoita, kovia kohtaloita että valtava määrä

osaamisen ja yritysikäisyyden siirtymistä asennetasolla sukupolvelta toiselle. Hiljainen tieto on monenlaisen elämäntietoa, joka on sitoutunut enemmän tai vähemmän tiedostetuksi tavaksi elää arjen asioita.

Hiljaisen tiedon rinnalla kulkee hiljainen usko. Se on sisäistä sydämen keskustelua Jumalan kanssa. Se on selkeyden etsimistä, hiljaisia

Tervetuloa Ikaalisiin

oivalluksia, johdatuksen, varjeluksen ja siunauksen tunteita pienesti. Tällä hiljaisella uskolla on aivan ratkaiseva merkitys jaksamisen ja elämänsä säilyttämisen kannalta.

Tällaisten pitäjäjuhljen tarkoitus onkin saada sanoiksi se yhteinen kokemus, joka monella on mielen pohjalla uinussa.

Jumalan sana pakkosiirtolaisina olleille juutalaisille

oli: "Minä annan teille tulevaisuuden ja toivon, teille ja teidän lapsillenne ja lastenlapsillenne". Elämä jatkuu. Ei saa jäädä tuleen makamaan. On otettava oma paikkansa. Joka ei tunne menneisyyttään, ei osaa suunnistaa tulevaisuuteen.

Tänä päivänä karjalaisen kansan osa on ottanut vahvasti paikkansa suomalaisessa elämänuudessa ja tuonut siihen oman hyvin

myönteisen roolinsa. On siis aika kokoontua yhteen. Tähän saakka Jumala on meitä auttanut, hänen uskollisuutensa säilyy polvesta polveen.

Pyhäjärveläiset, on kiitoksen aika! Tervetuloa Ikaalisiin,

ESKO MATTILA
IKAALISTEN
KIRKKOHERRA

Kuolleita

Päiviö Lappalainen on poissa

Pyhjäjärven Vernitsalla syntynyt Päiviö Lappalainen nukkui pois Muuramen terveyskeskuksessa 2.6.2005. Hänet siunattiin 17.6. Korpilahden siunauskappelissa lapsuuden pihapiiriin hiekkala ja mullalla. Päiviön hyvän ystävän Kaino Javanaisen Pekka-poika kävi viikko ennen hautajaisia Vernitsalla ja toi sieltä Päiviölle viimeisen tervehdyksen kotiseudulta.

Päiviö kasvoi 8-lapsisessa sisarusparvessa, jossa keskeisinä olivat urheilu ja musiikki. Tuli sota, joka vei Lappalaisen veljeksistä viisi poikaa samanaikaisesti rintamalle. Heistä Olavi kaatui Neuvostoliiton suurhyökkäyksessä -44. Viipurin lähellä. Päiviö jäi ryhmänsä kanssa mottiin ja joutui sitä myöten sotavankileirille Teserepovetsiin. Vankeudesta hän pääsi pois samana päivänä kun täytti 21 vuotta. Hänet oli jo ehditty julistaa

Päiviö Lappalainen.

kuolleeksi ja haudata kentälle jääneenä.

Sodan jälkeen Lappalaisen perheen sijoituspaikaksi tuli Korpilahi. Päiviö sai työpai-

kan Jyväskylän Vesi- ja Ympäristöpiiriin varastonhoitajana ja kirjuriina, jossa työvuosia kertyi liki 30. Hän avioitui 1945 korpilahtelaisen Senja Niemisen kanssa. Perheeseen syntyi kolme poikaa Mauri, Tapani ja Matti.

Senja-puoliso sairasti pitkään ja nukkui pois 1991. Päiviö kävi häntä syöttämässä joka päivä sairaalassa viiden vuoden ajan. Kipeän surun keskellä elämään tuli myös iloa. Hän löysi elämäntoverikseen, myös leskeksi jääneen, lämpimän ja tasapainoisen Ilma Salosen. He olivat Päiviön kanssa kaikkialla yhdessä ja onnellisia. Kummallakin oli lapsia ja lastenlapsia ja ketään ei jätetty yhdessä huomioimatta. Kirkkoherra Timo Iskala muistotilaisuudessa toi julki, miten esimerkiksi Ilma huoletti Päiviön hyvinvoinnista ja terveydestä elon vii-

meisiin hetkiin asti.

Päiviö Lappalainen vaikuttanut aikoinaan niin Korpilahden kunnalliselämään kuin seurakunnankin luottamustoimissa. Valtakunnalliseen Sotavangit ry:n johtokuntaan hän kuului 14 vuoden ajan, ollen samalla Keski-Suomen Sotavankien puheenjohtaja. Tämän lisäksi toiminta jatkuu eri veteraanijärjestöissä.

Siunaustilaisuudessa kapeli täyttyi ääriään myöten runsaasta saattoväestä Siunauksen toimitti kirkkoherra Timo Iskala. Laulajatar Kirsti Laskujärvi lauloi "Laps olen köyhän, kauniin Karjalan ja Veteraanikuoro "Veteraanin iltahuudon". Päiviön veteraaniarokko peittyi sinivalkoiseen kukkamereen, jonka seasta loisivat punaiset ruusut. Muistotilaisuudessa kuultiin vielä Kirsti Laskujärven laulua ja useita puheenvuoroja vainajasta. Muistopuheista jäi mieleen, "elämänmyönteinen sotavankien puolestapuhuja, rakastettu ja rakkautta jakava perheenisä, ulospäin suuntautuva, luontoa rakastava "huuormies", työnantajansa arvostama, poliitikassa sovitteleva." Nämä edellä mainitut ovat kaikki Korpilahtelaisien esiintuomia määritteitä, joihin on helppo yhtyä.

Meille sukulaisille ja karjalaisille, hän oli tuttu Vernitsan poika, joka vaikeittenkin elämäntapahtumien jälkeen säilytti valoisaa, huumorilla höystetyn, elämänmyönteisen asenteen loppuun asti. Hänen lähellään oli hyvä olla.

SALME RINTALA

Merkkipäiviä

Saimi Tomperi

90 Saimi Tomperi o.s. Pulakka vietti 90-vuotispäiväänsä 18. kesäkuuta kotonaan Hämeenkyrössä sukulaisten ja ystävien seurassa. Saimi on Tolsterniemen tyttäjä. Hän löysi elämäkumppaninsa Jalmar Tomperin (k. 1969) naapurikylistä Jaamasta, ja usean väliaikaisen asuinpaikan jälkeen he saivat perustaa oman kodin Hämeenkyröön. Jälkipolvea Saimilla on jo kolmessa polvessa, lapsenlapsenlapsiakin kuusi. Hän jaksaa leipoa edelleenkin joka lauantai karjalanpiirakat, jotka maistuvat maikoilta suvun ja ystävien suussa. Saimi on ehtinyt käydä katsomassa entisiä kotipaikkoja jo toistakymmentä kertaa. Kotitalo Tolsterniemellä on säälynyt, ja paikan nykyisistä asukkaista on monien vierailujen jälkeen tullut hyviä ystäviä.

Saimi Tomperi.

Arvo Ijäs täytti 90 vuotta 27. 5. Huittisissa. Merkkipäivänä naapurit, ystävät ja sukulaiset kävivät veteraaneja onnittelemassa. Arvo Ijäksestä oli esittely joulukuun 2004 lehdessä.

Päiviön poika Matti Lappalainen ja lapsenlapset, sisarusket Outi ja Jussi Lappalainen lukivat adressit.

Vieno Hämäläinen

90 Vernitsalla 30.7.1915 syntynyt Vieno Hämäläinen on elänyt pitkän ja vaiherikkaan elämän. Sota, joka muutti niin monen ihmisen elämää, oli Vienonkin kohdalla karua todellisuutta. Hän oli alle 30-vuotias kahden pienen pojan äiti, kun tuli tieto, että aviomies Vilho Hämäläinen oli kaatunut Neuvostoliiton suurhyökkäyksessä 1944. Samalla meni oma koti ja myös kaikki muu, mikä silloin oli tärkeää nuorelle aviovaimolle. Mutta elämän oli jatkuttava ja Vienolta sitä elämänsuskoa löytyi käsittelemättömän paljon.

Hän sai sodan jälkeen ns. kylvän tilan Ikaalisten Kilvakkalan kylän laitamilta Teijärveltä. Ei minkäänlaisia rakennuksia, pieni ala peltoa ja metsää. Vaikka Vieno oli työhön tottunut, niin kyllä nyt niitä voimia tarvittiin ääriarvoille asti. Hän kaatoi tulleja talvipakkasella rakennuspuiksi. Vilhon veljet tulivat avuksi taloa pystyttämässä. Niin valmistui koti ja talousrakennukset. Pojat Pertti ja Kalevi, aluksi jaloissa pyörimienä, kasvoivat ja vuosi vuodelta jo pienestä pitäen olivat äidin apuna. Metsästä raivattiin lisää pel-

Vieno Hämäläinen.

toa, lisättiin karjaa ja elämä alkoi asettua uomilleen Raskaan työn vastapainona Vienolle ovat tärkeitä kirjat. Hän on intohimoinen lukija. Hän on intohimoinen lukija. Käsistään taitavana syntyi rekrytyyjä, kudonnaisia ja muita käsitöitä. "Sitä ei oikein iltasinkaan osannut olla jouten."

Marttayhdistyksen toiminta

Vieno Hämäläinen oli Ver-

nitsalla Sortanlahden Marttayhdistyksen puheenjohtajana viisi vuotta ja Martta-toiminta jatkui Ikaalisissaakin. Vieno muisteli, että Martat olivat kolmessa Ikaalisissa järjestetyissä Pyhjäjärvi-juhliissa emäntinä. Ensimmäisessä juhlassa 1950-luvulla hermerokkaa keitettiin "soppatykillä" yhteiskoulun pihalla. Vieraita oli noin 2000. Piirakoita leivottiin yön päivän kanssa, mutta ne loppuivat jo kättelyssä. Silloin ei ollut pakastimia. Maukasta karjalan ruusilmpua oli riittämiin. Vuoden 1981 juhliissa Marttojen rivit olivat jo harvenneet, mutta silloin avuksi tulivat Ikaalisista lähteneet Marttojen työt ja pyhjäjärveläispoikien ikaalisilaiset "miniät". Heidän avullaan ruokahuolto sujui hienosti. Nyt Martta-toimintaa ei enää ole.

Eläkkeellä

Vieno on jo vuosia sitten luopunut maatilasta. Tilaa hoitaa Kalevi Marja-puolisonsa kanssa. Mutta ei Vienon eläkepäivät ole olleet toimetomia. Hän oli kahdeksan vuotta Eläkelaiton matkojen vetäjänä ja monien Karjalanmatkojen vetä-

Ikaalisten ensimmäisten Pyhjäjärvi-juhlien emännät (vas.) istumassa Maria Soikkeli, Eeva Laulajainen, Vieno Hämäläinen, Amalia Tukkiainen ja Aili Tukkiainen, takana Aili Lappalainen (juhlarunon kirjoittaja), Lahja Paussu, Aira Haamari, Hilma Lappalainen, Hilda Kaasalainen ja Olga Haavisto.

jä. Karjalan Liiton kädentaito-kilpailussa Vieno, Kalevi ja Marja saivat monia palkintoja ja kartuttivat näin Ikaalisten Karjalaseuran pisteistöjä. Liikunnallisesti vireänä Vieno on hiihtänyt ja pyöräillyt ihan viime vuosiin asti. Iloa tuottavat kolme lastenlasta, jotka perheineen vierailevat usein mummoa

katsomassa. Hän on jo muuttanut vuoden asunutta Jyllin-Säätiön palvelukeskuksessa Ikaalisten keskustassa. Sukset ja pyörä ovat vaihtuneet rollaattoriin, mutta sillään päivittäinen liikunta sujuu. Vieno on aina ollut iloinen, elämämyönteinen ja lämmöllä kanssaihmissiin suhtautuva ja mahtaneeko se ol-

la hänen pitkän ikänsä salaisuus. Itse hän korostaa liikunnan merkitystä. Se on hyvä terveyden ylläpitäjä niin nuorille kuin vanhoillekin. Sydämeliset onnittelet merkkipäivän johdosta lähinaapurille niin Karjalassa kuin Ikaalisissa ja hyvälle ystäville.

SALME RINTALA

Kuolleita

In Memoriam

29. 6. 2005 on kulunut kokonainen vuosi siitä, kun Kyösti Kinnari siirtyi ajasta ikuisuuteen.

"Huulet voivat hymyillä ja silmät voivat loistaa, mutta sydämen ikävää ei aika voi poistaa."
Veljeä lämmöllä ja kiitollisuudella muistaen:

VELI, SISARET
PERHEINEEN

Merkkipäiviä

Erkki Kotasalmi 90 vuotta

Syntymäpäiväsankari juhlapäivänään 26. 4. 2005, vierellään puoliso Edit os. Teittinen. Takana tyttäret Ulla (vas.), asuinpaikka Orivesi ja Marja, asuinpaikka Helsinki.

Markku Pusa

60 Hämeenkyrössä asuva Markku Pusa täytti 25. 5. täydet vuosikymmenet. Markun sukujuuret Pyhäjärvellä ovat Enkkuassa ja Vernitsalla. Hän nyt "viittä vaila" eläkeläinen. Viimeinen työpaikka oli Kyrön Saha. Markulle karjalaisuus ja sen kulttuuri ovat tärkeitä. Hän on toiminut Pyhäjärvi- Säätiön hallintoneuvostossa 23 vuotta, ollut kahdesti Hämeenkyrössä pidettyjen Pyhäjärvijuhlien juhlatuomikunnan puheenjohtaja. Hän kuuluu Tampereen piirin Karjala-seurojen hallitukseen. Samoin toimien aktiivisesti Hämeenkyrön Karjalaseurassa. Lukiuisat ovat myös kotiseutumatkat Pyhäjärville, joiden matkajohtajana hän on toiminut. Hänellä on kaksi aikuista lasta, Satu ja Rami, molemmat ravintola-alalla.

Markku Pusa sylissänsä pojanpoika Tuukka.

Kotikunnassaan Hämeenkyrössä hänen vapaa-aikansa on kulunut urheilun parissa, yleisurheilulajeja edustavassa Kyröskosken Ponnessa ja Pesäpalloseura Rääpsässä. Vuodesta - 88 hän on kuulunut Kyröjärven veneilijöihin ja on samalla seurana perustajajäsen. Moninaiselle toiminnan miehelle Vpl. Pyhäjärvi-säätiön lämpimät onnitellut.

SALME RINTALA

Wiljamin Tuu-Li avoinna juhlaväelle

Ateljeetalon Wiljamin Tuu-Li on kivinen ja puinen, rakennuksena koko maailmassa ainutlaatuinen taitelijakoti vuodelta 1996. Käksälmen asemaa vastapäätä syntynyt Viljo "Wiljami" Toivakainen on vaimonsa Tuulan kanssa tehnyt unelmista totta. He rakensivat Ikaalisiin Mansoniemen sillan pieleen jyrkälle rantatöyräälle talon, joka on vertaansa vailla.

1980-luvun taitteessa Wiljamin elämä muuttui radikaalisti, hänellä todettu MS-tauti pakotti luopumaan työelämästä. Tilalle tuli taide, joka alkoi muotokuvien maalaamisesta ja on jatkunut modernin taiteen ilmaisuun. Hänellä on ollut useita näyttelyitä ja teoksia on ollut esillä mm. Tampereen Nykyaikaisen museossa.

Wiljamille tuli mieleen, että jotain vielä tarvitsi tehdä ennen kuin elämän päivät loppuvat. Haaveena oli talo rantatöyräällä ja kelpo paikka löytyikin Ikaalisista. Talon toteutustapa vain oli Wiljamilla suunnitelmassaan erilainen kuin tavallisesti. Talo on tehty 16 eri elementistä paikan päällä valamalla erikoisvahvasta siltabetonista. Jokainen talon julkisivun kivi on käsin aseteltu paikoilleen ja niitä kiviä on tuhansia tonneja. Se olisi suuri urakka kenelle tahansa, mutta kun lähes rampa mies ryhtyy moiseen puuhaan, niin nousee ihmetys ja kunnioitus jokaisen kävijän mieleen. –Sannomekin aina, että tämä on se meidän hullutus, nauhahtaa Wiljami. –Voisihan sitä vielä paljon hullumpaan tehdä kuin rakentaa talon.

Taidetta ja taitoa

Arkkitehtuuri, rakennustekniikka ja taitelijan luovuus yhdistyvät talossa taideteoksen lailla. Wiljami on suunnitellut jokaisen yksityiskohdan huolella. Kierrätys ja uusiokäyttö on ollut ohje-

Ateljeetalon Wiljamin Tuu-Li.

nuorana ja tietysti myös siten, että se on kaunistu katsojalle. Keittiön kaappien ovet on tehty vanhoista peiliovisista halkaisemalla, kaikki tulisi sijat on muurattu luonnonkivistä ja saunan lattia on laatoitettu rautakaupan hylkykaakeleilla kuin mosaiikkitaiteessa.

Wiljamin taide nousee esiin talon jokaisessa kolkassa, ulkoparvekkeen alapuolella tukipilareina on yhdeksän sulotarta ja proto-versio toivottava kävijät etupihalla tervetulleeksi. Alakerran suihkulohde on on osa peruskalliota ja lähteen vedestä suikentelee merenneito. Itse suihkulohde on taide-teos nimeltään "ex-kuseema", ihmisväylä ranskalainen herrasmies. Seinillä ei juuri tyhjää tilaa ole, taulut ovat pääosassa.

Viljo Toivakainen.

Kun Tampereella purettiin Ratinanlinnaa, vanhaa suojeluskuntataloa, niin Wiljami sattui ajamaan ohitse. Hän poikkesi kysymään mestaril-

ta, että mihin tiilet viedään. Vastaus kuului, että kaato-paikalle, mutta jos teille on lyhyempi matka niin saat ne ilmaiseksi. Kuorma-autolla karrattiin lasteittain Toivakaisen pihaan tiiliä ja nyt nuo 10 000 satavuotiasta käsin löytyä tiiltä ovat talon sisäseinissä.

–Arvokkaimmat uusiokäytetyt löytyvät rantasaunasta, siellä olevat ikkunat ovat Wiljamin isän käsin veistämät ja ne tulivat evakkomatkan Karjalalasta päätyen lopulta tänne, kertoo Tuula Toivakainen. Hän toimii "oppaana" talossa ja on ollut Wiljamin kanssa rakentamisen eri vaiheiden aikana mukana koko ajan. –Kyllähän se kiellettyä joskus tuntui hulluudelta kun pikkuauton peräkärjessä kuljetimme kiviä kaikkialta talon ulkoseiniä varten. En voi kuin ihmetellä ja kunnioitella ihailuilla Wiljamin luomisvoimaa ja kekseliäisyyttä, toteaa Tuula. Siihen Wiljami hymähtää ja toteaa pilke silmäkulmassa, että onhan sitä kaikenlaista tultu tehtyä.

Wiljamin Tuu-Li on yleensä maksullinen ja avoinna vain tilauksesta ryhmille. Nyt Pyhäjärvijuhlien kävijöillä on mahdollisuus tutustua taitelijakotiin Ikaalisten juhliin tullessa. Ovet ovat avoinna lauantaina 16.7. klo 12-15 ilman pääsymaksua. Ateljeetalon Wiljamin Tuu-Li on Ikaalisten keskustasta noin 15 km Vaasaan ja Parkanoon päin, osoite on Raiskiontie 7. Se on ensimmäinen tie Mansoniemen sillan jälkeen vasemmalla Ikaalisista tullessa. –Minun taloni ovat ovat avoinna kaikille meille evakoille, tervetuloa tupaan, toivottaa Wiljami.

Suosittelien lämpimästi tutustumista tähän ainutlaatuiseen nähtävyyteen, se on niin erikoinen, että sanat eivät riitä kertomaan. Se on nähtävä itse.

MINNA RINTALA

Valmistuneita

Mikko Kukko Eurasta valmistui metsätalousinsinööriksi 28.5. Tampereen Ammattikorkeakoulusta. Mikon vanhemmat ovat Ritva ja Tuomas Kukko ja isovanhemmat jo edesmenneet Lempi ja Juho Kukko.

Työnsä ohessa on **Tommi Kiitala** suorittanut vankeinhoidon Tikkurilan koulutus-

keskuksessa ylivartijan tutkinnon 29.5. Isovanhemmat olivat Vappu ja Tauno Kaasalainen. Tommin Sanna puoliso on opiskellut myöskin työnsä ohessa Espoo-Vantaan ammattikorkeakoulussa ja suorittanut siellä rikosseuraamuksen sosionomin tutkinnon.

Taulu "Muuttajat" huutokaupassa

Ikaalislainen taitelija Helmi Koiviola lahjoitti maalansa taulun Muuttajat Ikaalisten Pyhäjärvijuhlien tukemiseksi. Taulussa tyttö katselee poismuuttavia lintuja. Taitelijan mielestä se symbolisoi karjalaisten muuttoa kotiseudulta. Helmi Koiviola on Ikaalisten käsi- ja taideoikeusoppilaitoksen opettaja ja hänellä on ollut useita näyttelyitä eri puolilla Suomea.

Taulun on kehystänyt myöskin lahjaksi Ikaalisissa toimiva Kehys-Markku, omistaja Markku Välimäki.

Arvokas taulu huutokaupataan Pyhäjärvijuhlien iltamatilaisuudessa.

SALME RINTALA

Ylioppilaita

Laura Johanna Pärssinen Helsingin kuvataidelukiosta. Lauran vanhemmat ovat Katri ja Hannu Pärssinen. Katri on Anja ja Raimo Aarnion tytär, Anjan vanhemmat Heleena ja Nestori Pusa Enkkuassa. Hannun vanhemmat Seija ja Antero Pärssinen.

Ylioppilaaksi kirjoitti Nurmton Matemaattisluonnontieteellisestä erikoislukiosta **Maria Järvinen** joka on kotoinen Kankaanpäästä. Hänen vanhempiensa ovat Ari ja Riitta Järvinen (os. Orhanen).

Ville Koota kirjoitti Kankaanpään lukiosta ylioppi-

laaksi. Vanhemmat Veli ja Arja Koota (os. Orhanen). Serkusten isovanhemmat ovat Reijo ja Laura Orhanen. Lauran suku on lähtöisin Vpl. Pyhäjärven Konnitsasta.

Serkukset **Kaisa Koskenkorva** ja **Maria Maunula** saivat valokakkinsa 4. 6. Porissa. Serkusten isoäiti on Maija Maunula lähtöisin Vpl. Pyhäjärven Saapurusta.

Lauttakylän lukiosta kirjoitti ylioppilaaksi **Arto Laitinen**, vanhemmat Leena os. Musakka ja Olli Laitinen. Isovanhemmat Laina ja Sulo Musakka (Salitsanranta).

Kaisa Koskenkorva.

Maria Maunula.

Kiitoksia

Kiitokset minua juhlapäivänä muistaneille. Samalla lähetin kesäterveiset kaikille sukulaisille ja tuttaville ympäri Suomen ja myös valtameren taakse.

Tasan 40-vuotta sitten pääsin silloisesta Lauttakylän Yhteiskoulusta keskikoulun suorittaneena. Olin vakaasti päättänyt että koulunkäynti saa riittää, halusin päästä ansaitsemaan rahaa ja kokemaan elämää. Monenlaista on tullut vuosien varrella puuhailtua ja kaikesta huolimatta on välillä tarvinnut opiskellakin.

Nyt kun eläkeikä lähestyy ja lapsenlapsiakin on jo kolme, päätin kokeilla pystynkö suorittamaan lukion loppuun asti. Kokeilu onnistui, vaikka kovaakin se välistä oli. Harastus oli todellinen extreme laji minulle, läksyt tahtoivat jäädä aina viime tippaan, kuten nuorempaanakin, lisäksi käyn töissä Säkylässä Loimaalla. Iltalukioon tulee matkaa runsas 30 km, joten päivälle kertyi mittaa.

Kuitenkin opiskelu oli hyvänä vastapainona päivätyölle, en kadu lainkaan ryhtymistäni opiskelijaksi. Yo-kirjoituksetkin olivat mielenkiin-

toinen tapahtuma, erikoinen kokemus "vanhalle". Suosittelisin muillekin, ei lainkaan hassumpaa.

OLLI INKINEN
SÄKYLÄ

Olli Inkinen sylissänsä tyttärentytär Mona.

Kiitos

Sydämelliset kiitokset kaikille Teille muistamisesta syntymäpäivänäni.

Hyvää kesää ja Jumalan siunusta.
Aino Honkala

Korttesluoma oli tuttu talo monelle karjalaiselle Jämijärvellä

Jämijärven Suurimaalle Korttesluoman taloon sijoitettiin sodan jälkeen monia karjalaisperheitä. Talon vanha emäntä Helga Korttesluoma muisteli, että jo talvisodan jälkeen tuli useita perheitä, mutta hänellä ei ollut näistä tietoa, koska hän tuli Korttesluomaan myöhemmin. Jatkosodan jälkeen tulivat Rahkoset Antreasta ja Patrakat, Ukkoset ja Kallastot Pyhäjärveltä.

Yhteiselo niin isäntävään kuin karjalaistenkin mielestä oli kitkatonta. Taloa isännöivät Elsa ja Kalle Korttesluoma. Lapsirakkaina heitä ei häirinyt, vaikka lapsia melksasi pihamaalla. Kalle-isäntä totesi nauraen. – Se on tervettä, kun lapsissa on ääntä.

Uusia karjalalaistiloja perustettaessa pakkolunastettiin Korttesluoman maista pyhäjärveläisten Kailaston ja Henttosen uudistiloihin. Helga kertoi, ettei Kalle koskaan ollut katkera luovutuksesta. Kylän isännät tosin ihmettelivät, kun ei keskustaan isommista taloista otettu aariaakaan, mutta kyllä syrjäkulmilta. Kalle-isäntä totesi erälle karjalaismiehelle tynesty ilman ylpeyden hivettä – ei Korttesluoma näihin asioihin kaadu.

Helga-emäntä on karjalainen, mutta miten hänen tiensä kulki Suurimaalle?

Helgan tarina

Helga os. Rahkonen syntyi Antreassa maanviljelijäperheeseen. – Olin sodan aikana Lotta-komennuksella ja sodan jälkeen lähdin etsimään vanhempiani, jotka oli evakuoitu Korttesluomaan. Sodasta palasivat kotiin myös Korttesluoman pojat Sakari ja Toivo. Elsa-äiti itki ilosta poikien palattua, Toivo tosin käsi-invalidina, mutta elävinä kumpikin. Rahkosien perheellä oli myös kyneleet silmissä, mutta toisesta syystä, oma koti oli lopullisesti menetetty.

Sodan kokeneilla nuorilla oli voimakas tarve rakentaa toisenlaista maailmaa, hive-

Korttesluoman talo Jämijärven Suurimaalla.

Helga Korttesluoma.

nen inhimillisempää, mihin sota heidät oli pakottanut. Sakari alkoi kiinnostua näistä Helgasta. Se oli aluksi leikkilistä kiusoittelua. Kerankin Helgan äiti käski tyttärensä hakemaan päätalon uunissa kypsyneet laatikko-ruoat. Helga vastusteli. "No, kun siellä on se Sakari, joka heti tulee juttusille ja kiu-

soittelee." Äiti oli tiukkana, "mäne, mäne äläkä katso poikaa päinkään." No, se kiusoittelu muuttui ihastukseksi ja lopulta molemminpuoliseksi kiintymykseksi.

Antrealaisten sijoituspaikaksi tuli Janakkala ja Rahkoset lähtivät Hämeeseen, Helga mukanaan. Mutta ei kulunut aikaakaan, kun Sakari tuli Janakkalaan. Tunteistaan varmana esitti asiansa. "Tulin hakemaan Helgan Suurimaalle" ja niin tanssittiin kesällä 1946 Helgan ja Sakarin häitä Suurimaalla.

Parin vuoden kuluttua häistä syntyi esikoistytär ja senjälkeen vielä kolme tyttöä. Helga esittelee äidin ylpeydellä jokaisen tyttären valokuvan ja perään vielä ison rivin lapsenlapsia, rakkaita kaikki. Seinällä on Sakarin komea nuoruudenkuva. Helga jatkaa. – Kyllä minä hyvän miehen sain puolisoksi ja lasten isäksi. Hänen äkillinen poismenonsa yli 20 vuotta sitten satutti kipeästi. Talo oli nyt myös vailla isäntää ja tyttäret perheineen maailmalla. Silloin vanhin työstä Aira, joka oli avoitu-

nut Pertti Mansikkamäen kanssa, lupautuivat jatkaamaan tilan hoitoa. Se oli hyvä asia. Heilläkin oli jo oma elämä muualla. Pertti työjohtajana TVH:lla.

Ja elämä jatkuu. Helga ilmoitsee, että Airan ja Pertin 25-vuotias poika Saku on valmis ottamaan isännöyden vanhempiensa jälkeen. Saku huone on täynnä Yöllintu-orkesterin kuvia ja äänitteitä. Saku taitaa olla Yöllintufani? Helga naurattaa, "se soittaa rumpuja siinä orkesterissa." Kuka se on näistä neljästä miehestä? Isoäidin äänessä on hilpeyttä, "tietysti komein". Sillä määrätteillä ei selvää saa, kun kaikki ovat toinen toistaan komeampia. Mitenkäs muusikolta sjuju peltojen hoito? – "Oikein hyvin. Äskettäin hän teki isänsä kanssa kylvöjä ja homma hoitui yhtä vaivattomasti kuin rumpujen soitto".

Helgan kanssa keskustellessa, kotiin saapuu nykyinen Aira-emäntä. Hän toteaa touhukkaana. "Miehet ovat töissä sahalla ja kahvihoito täytyi käydä hoitamassa."

Aira Mansikkamäki

Aira on monien töiden ja harrastusten lisäksi toiminut Jämijärven Karjalaisten sihteerinä vuodesta 1990. – Hiljaistahan se toiminta on ollut. Ihmiset ovat jo melko iäkkäitä. Täällä meidän pirtissä on kokoonnuttu ja vietetty joulujuhlia.

Karjalaisuus Airalle on tuttua jo lapsesta lähtien. Äidin sukulaisissa on vierailtu Janakkalassa ja sukulaisten kanssa käyty Antreasta kolme kertaa. Nämä matkat ovat Airalle olleet hyvin merkityksellisiä. Äidin kotipaikasta ei ollut jäljellä muuta kuin navetan sementtina maitojen jäädytysalasia. Venäläisten kirjavia rakennelmia kaikkialla. Aira kertoo. – Nojasin siihen altaaseen ja katsoin äitiä, joka kyneleht silmissä katseli entistä kotipaikkaansa. Sukulaiset ympärillä selittivät kilvan toisilleen, tuos ol talo, tuos puutarha, muistat sie. Silloin minä, Satakunnassa ikäni elänyt, koin jotain todella koskettavaa. Omissa silmäkulmissani oli myös kosteutta ja ajattelin, miten vähän pieni ihminen voi vaikuttaa omaan kohtaloonsa. Silloin nousi myös ajatus, että tä-

Aira Mansikkamäki.

män paikan ja "mummolan" haluan joskus myös näyttää lapsilleni Sakulle ja Niinalle. Jokaisella perheellä ja suvulla on omat henkilöhistoriansa ja juurensa. Ne on hyvä tiedostaa ja ehkä se samalla antaa perspektiiviä ymmärtää elämää hieman laajemmin kuin omasta pienestä nurkakunnasta.

Ja mikäs on sinne" mummolaan" mennessä? Siellä on suvulla oma "hotelli". Kaikkien sukulaisten rakastama, ihana ja "hullunrohkea" Arvo Henttonen, opetusneuvos Antti Henttosen veli, on kunnostanut entisen kotitalonsa. Talo on hienossa kunnossa, lapsuuskodin ryijy seinällä ja sänkyjä vierailleen. Venäläisten pariskunta naapurissa pitää Arvon pois-ollessa huolen talosta

Talo elää tavallaan

Tämän päivän Korttesluomassa eletään kevään kylvöjen kiireistä aikaa. Aira-emännällä on navetassa karjaa, lehmäkin. 1800-luvulla rakennettu tilan päärakennus on entisöity huolella ja maulla. Pihapiiriin on nousemassa ulkoisesti tilava, vanhanaikainen luhti-aitta. Sisältä aitta on moderni, sauna, suihkuhuoneet, varastoja ja traktorihalli. Aira suunnittelee avaraan luhti-osaan vanhojen maatalouskalujen museota aina heinäseipäitä myöten, nekin ovat jo maaseudulla katoavaa perinnettä. Saku mielestä sinne sopisi paremmin äänitystudio.

Hyvin hoidettu pihapiiri kauniina istutuksineen huokuu seesteisyyttä ja rauhaa. Siellä on mukava istahtaa pihakeinuun ja lausua vaikkapa Eino Leinon runoa leikkisästi muunnellen "Yöllinnun laulu korvisani, tähkäpäiden päällä täysikuu".

Haastattellessani useita Korttesluomassa Elsan ja Kallen aikana asuneita karjalaisia, heidän päällimmäisenä muistona oli: "Se oli hyvien ihmisten talo."

SALME RINTALA

Rami ja Mika Pusa ravintola Venttiilin terssillä.

Nuoret ravintolayrittäjät Hämeenkyrössä

Hämeenkyrön keskustassa toimii A-oikeuksien varustettu ravintola Venttiili, jonka toiminnasta vastaavat alle kolmikymppiset nuoret miehet Rami Pusa, Mika Pusa ja Janne Kantti. Rami ja Mika eivät ole veljeksiä, mutta sukua kumminkin. Molempien poikien sukujuuret ovat Pyhäjärven Enkkuussa. Nuoret kaverukset perustivat runsas vuosi sitten Simo Invest Oy:n, jonka hallinnassa ovat Venttiilin lisäksi Ravintola Everton Viialassa ja Kahvila Break Hämeenkyrössä. Henkilökuntaa näissä on yhteensä 25.

Haastatteluhetkellä Venttiilissä paikalla kolmikosta

olivat Rami ja Mika, jotka kertoivat, että kulunut vuosi on mennyt odotuksia vastaavasti. 29-vuotias Rami on käynyt ravintolakoulun ja 26-vuotiaalla Mikalla on jo vuosien käytännön kokemus alalta. Venttiilissä on tervasseineen 150 paikkaa ja se on suosittu lounasravintola. Siellä kokoontuvat iltaisin myös monet yhdistykset säännöllisesti, Lions-klubi, Veteraanit ja monet eri alojen toimikunnat. Hämeenkyrön kunta tuo myös usein vieraitaan syömään.

Iltaisin ja viikonloppuisin diskossa on elävää musiikkia. Nuorille on usein tarjolla huippubändejä, mutta myöskin aloittelevat musiik-

kihtyeet ovat poikien mielestä tervetulleita. Kyllä jokaiselle yhtyeelle on tärkeää saada soittoa yleisölle. Ja hyvä musiikko osaa soittaa laadasta laitaan, myös vähän varttuneemmallekin väelle.

Teillä näkyy disko olevan lauantaisin auki klo 3.00. Onko ollut aamuyöstä järjestyshäiriöitä? Rami toteaa, ettei tämän vuoden aikana minäkäänlaista. "Minähän tunnen melkein kaikki hämeenkyröläiset asiakkaat ja kaikki ovat käyttäytyneet ihan asiallisesti ja siivosti". Mika muisti, että yhden kerran hän on joutunut soittamaan poliisiin, mutta sekin kaveroi ulkokuuntalainen, joka hermostui kun eräs tyttö ei

ollut kiinnostunut hänestä.

Ravintoloiden toiminta on siis alkanut oikein lupaavasti. Mika kertoo, että Viialassa on hyvä vastuullinen henkilö, samoin Kahvila-Breakissa. Hämeenkyrössä asuvina Venttiili, aamusta iltamyöhään auki olevana, työllistää poikia. Yrittäjinä tehdään pitkäjänteisesti, mutta se ei häitää Mikaa ja Jannea, jotka ovat poikamiehiä. Rami ja pieni Tuukka-poika, isovanhempien Marcku ja Ritva Pusan silmäterä. Rami toteaa nauraen, "perheellisen varsinkin täytyy yrittää". Onnea ja menestystä nuorille yrittäjille!

SALME RINTALA

Vammalan Karjalaseura 60-vuotta

Runsas joukko Vammalan karjalaisia ja heidän ystäviään kokoontui 22. päivänä toukokuuta Vammalan seurakuntatalolle viettämään seuran 60-vuotisjuhlaa.

Vammalan seuratalolle oli 8. 3. 1945 kokoontunut yli sata henkilöä käsittävä joukko lähipitäjistä perustamaan Tyrvään seudun Karjalaiset nimistä seuraa. Seuran toimialueeseen kuului silloisen Vammalan lisäksi Tyrvään, Karkun ja Kiiikan kuntien alueet. Näin kertoi ansiokkaasti seuran toiminnasta laatimassaan 60-vuotishistoriikissa seuran varapuh. johtaja Veikko Karvonen. Hänellä oli hyvät edellytykset luoda katsaus seuran toimintaan, olihan hän toiminut seuran sihteerinä yhtäjaksoisesti 38 vuoden ajan. Seuran johtokuntaan hän on kuulunut vuodesta 1960 lähtien ja jatkaa edelleen. Historiikista kävi edelleen selville, että seuran ensimmäiseen johtokuntaan tulivat valituiksi Matti Hanski, Heikki Sirkkiä, Juho Lavonen, Niilo Purvo, Väinö Krannila, Heikki Pärsinen, Paula Hanski, Aune Vuolio ja Tuomas Karilainen. Samana päivänä pidetyssä johtokunnan järjestäytymiskokouksessa valittiin seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi Heikki Pärsinen, varapuheenjohtajaksi Väinö Krannila, sihteeriksi Paula Hanski ja rahastonhoitajaksi Heikki Sirkkiä.

Alkuvuosina seuran toiminta oli hyvin vilkasta. Tupaillota ja muita kokoontumisia pidettiin seuran eli alueilla. Päällimmäisinä asioina olivat esillä karjalaisen lopulliset sijoittumisalueet, korvauskysymykset ja maansaantiin liittyvät asiat. Kun Karkkuun ja Kiiikkaan perustettiin v. 1946 oma Karjalaseura väheni jäsenmäärä huomattavasti ja seuran johtokuntakin vaihtui usein. Seuralla on ollut tähän asti 14 eri henkilöä puheenjohtajana. Pitemmän ajan tätä tehtävää on hoitanut Viljo Solja 21 vuotta. Nykyisin hän on seuran kunniapuheenjohtaja. Seuran puheenjohtajana on nyt Martti Pakari-

Juhlapuhuja Markku Laukkanen. Kuva Pekka Salonen.

nen, joka ei yllättävän sairautumisensa vuoksi voinut olla juhlassamme mukana. Viimeisen sääntömuutoksen mukaan seuramme nimi on tämänvuoden alusta lukien

Vammalan Karjalaseura. Nykyisestä toiminnasta voidaan mainita kolmen naapuriseuran Huittisten ja Äetsän karjalaseurojen kanssa yhteistyö. On yhteisiä

Kuvassa ansiomerkin jakajat ja saajat. Vasemmalta Piirin varapuheenjohtaja Reino Äikiä ja kolmantena Helvi Laakso. Merkin saajat: Onni Valtonen, Kari Pakarinen, Katri Pajunen, Liisa Pakarinen, Helga Mäkelä, Tauno Mäkinen, Aune Mäkinen, Eila Ylinen, Rauno Pajunen ja Timo Mäkelä. Kuva Pekka Salonen.

kyökkä-onginta- ja pilkkikipailuja, yhteinen hengellinen tilaisuus syksyllä ja muita kesätapahtumia. Myös karjalan Liiton ja Satakunnan Karjalaseura piirin toimintaan osallistutaan. Toiminta jatkuu edelleen yli sadan jäsenen voimin vuosikymmenien viitoittamalla tiellä, käy selville kuulemastamme historiikista.

Karjalaisuus synnyttää myönteisiä mielikuvia

Voimakashenkisessä juhlapuheessaan Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen lausui mm. seuraavaa:

Kuusi vuosikymmentä on jo kulunut aikaa viimeisestä evakkoon lähdöstä. Aika on pitkä, mutta samalla kovin lyhyt. Siinä katsannossa heimoimme on ajatonta. Karjalaisuus on mielissämme ja sydämissämme, olemme sitten missä tahansa, se tunne ei ole sidottu paikkaan. Karjalaisuudessa on viime kädessä kysymys monisatavuotisesta vanhasta kulttuurista, jonka ainespuista ovat suomalaisenkin kulttuurin väkevimmät näy-

töt rakennettu. Kun meillä on näköala tarpeeksi kausmenneisyyteen ja tulevaisuuteen, me saamme siitä valtavan pääoman karjalaiseen kulttuuriin ja sen hyväksi tehtävään työhön.

Karjala on historiallisesti, maantieteellisesti ja taloudellisesti alue, josta Suomen tulee ja kannattaa olla kiinnostunut. Vanha sanonta sanoo, että kun naapurina ei voi valita, paras tavoitella kumppaakin hyödyntävää rinnakkaiselo. Suomen hallituksen tulisi laatia Karjala-ohjelma, jossa määriteltäisiin selkeät tavoitteet alueen suhteen. Meille ei ole yhdenkäänä Euroopan syvin elintasokoulu, jonka syveneminen ei millään muotoa ole Suomen etu.

Meille on annettu hieno perintö, upea maa, jota karjalainen heimo on vuosisatoja viljellyt, kehittänyt ja varjellut. Valtioillisista rajoista huolimatta se on yhä ja aina Karjalaa. Meillä onkin kaikki syy tänä päivänä sanoa kalevalaisen runoilijan sanoin: Varjele vakainen Luoja kitä Meillä on unelmamme, uskomme ja toivon tähtemme. Niistä pidämme kiinni. Työ Karjalan ja karjalaisuuden hyväksi vaatii pitkäjänteisyyttä ja asiaan sitoutumista. Niitä ominaisuuksia meillä on. Tiedämme sydämissämme, että olemme oikealla asialla.

Virkeyttä ja piristystä Vammalan seudulle

Ohjelman ansiokkaana juontajana toimi Liisa ja Martti Pakarisen tytär Pirjo Poutanen. Hän totesi, että 60-vuoden toiminnan jälkeen on syytä kiitokseen, ihmetykseen ja iloon kun kaikista vaikeuksista huolimatta on näin hyvin selvitty. Nyt on aika juhliä myös sitä, mitä karjalaiset ovat menneinä vuosikymmeninä Vammalan seudulla tehneet. Kannak-

selta mukaan tuotu toimeilaisuus on ollut seurakunnalle piristävä ruiske, niin kulttuurin, osuustoiminnan, seurakunnan kuin kunnallisten luottamustehtävienkin alalla.

Juhlan arvokkaaseen ohjelmaan sisältyi mieskuoro Aikapojat esiintyminen kahteen kertaan, Vammalan seurakunnan kirkkoherra Osmo Ojansivun esittämä seurakunnan tervehdys. Hän kiitti puheessaan karjalaisia siitä aktiivisuudesta miten he ovat toimineet seurakunnan hyväksi. Kaupunginjohtaja Paavo Salli esitti myös onnitteuksia juhlivalle seuralle ja toi mielihyväänsä esille siitä työpanoksesta minkä karjalaiset ovat antaneet kaupungin kehittymiselle.

Karjalaseurojen Satakunnan piirin puheenjohtaja Jouko Hämäläinen toi piirin tervehdykset ja onnittelet. Juhlissa jaettiin myös seuran riveissä tuloksellisesti toimineille ansiomerkkejä. Karjalan Liiton hopeisen ansiomerkin saivat Katri Pajunen, Onni Valtonen ja Eila Ylinen, muille luovutettiin kuparinen ansiomerkki.

ERKKI PÄRSINEN

Juhlan juontaja Pirjo Poutanen. Kuva Pekka Salonen.

Uudelleen, jos luokses tulla vois... .

Niin, koska pidetään yhteislauuilta uudelleen kysymys jäi leijumaan ilmaan Kiiikoissa. Myllymäen torpalla pidettiin

torstaina 9. kesäkuuta yhteislauuilta karjalaisten laulujen merkeissä. Yhteensattumista huolimatta Myllymäen torppaan ko-

koontui liki nelisenkymmentä laulunlyömää. Äetsän Karjalaisten vuosikokouksessa Esko Pohjola ehdotti lisäyksi

toimintasuunnitelmaan, että kiikoislaiset jäsenet järjestäisivät kesällä karjalaisten laulujen yhteislauuilan Kiiikoissa. Tämä ehdotus hyväksyttiin ja on nyt toteutunut. Tarkoituksena on tehdä tästä tilaisuudesta perinne.

Yhteislauuiltilaisuus alkoi karjalaisten laululla. Seuran puheenjohtaja Erkki Pärsinen kertoi aloituspuheessaan seuran tulevasta toiminnasta, nimenmuutoksesta sekä yhteistoiminnasta muiden seurojen kanssa. Lopuksi hän kiitteli vielä kerran viimevuotisen Pyhäjärvi-juhlien iltamien kiikoislaisia toteuttajia. Tervehdyssa-

noissa Tuija Kaasalainen totesi, että ovat Jokelan Liisan kanssa onnistuneet liian hyvin iltamien toteuttamisessa ja yhteislauuilan järjestäminen on aiheuttanut unettomia öitä sekä tressiä – seurasi heleät naurut.

Laulut oli koottu ajatuksella – harrasta ja rauhallista, riemukasta ja menevää sekä jotakin sodan aikaista. Esilaulajana toimi Reino Saranen ja säestäjänä Topi Jokela haitareineen.

”Vapaa tunnelma, lämminhenkinen ja hyvä tilaisuus”, totesi Tauno Wikström, Kauvatsan Karjalaisista, kotimatkan lähtöhetkellä.

TUIJA KAASALAINEN

Kuvassa yhteislauuilan osanottajia.

Yhteistyötä eri yhdistysten välillä

Kiiikoissa järjestettiin toukokuun viimeisenä päivänä koululaisten perinnepäivä. Perinnepäivän toteutti Kiiikoisten Kotiseutuyhdistys Suomelan koulun vanhempiyhdistyksen tilauksesta. Yläasteen 7. luokkalaista Kiiikoista, Laviasta ja Suodeniemeltä – 66 oppilasta – opetelti päivän aikana tuohisormuksen teon, verkko-kortin, pärekaton valmistamisen yms. vanhojen taitojen lisäksi kyykkää.

Aamutuimaan oli Esko Pohjalainen, Äetsän karjalaisista, sorvannut neitimäisiä lyöntisauvoja, jotta pelaaminen onnistuisi hienoimmalla tyttöselätkin. Peliohjeiden jälkeen oli monia halukkaita kokeilemaan miten kyykän pelaaminen onnistui.

TUIJA

Pyhäjärveläinen herastuomari Juho Patrakka Is. poikien johtajana Ikaalisissa

Runoilija Lasse Heikkilän elämästä 1925 – 1961 kertovassa teoksessa Marian maa, jonka on toimittanut Osmo Pekonen, on mainintoja myös väepeli Juho Patrakasta. Pyhäjärveläinen Juho Patrakka toimi suojeluskuntien alaisen sotilaspoikien päällikkönä jo Vpl. Pyhäjärvellä. Talvisodan evakkojen myötä sama työ jatkui Ikaalisten sotilaspoikien johtajana.

Lasse Heikkilä oli tohtorinna Anja Aimosen os. Heikkilä kasvattiveli. Tehtailija K.E. Heikkilä oli kuollut ja rouva Aina Heikkilä vietti usein kesänsä Lassen kanssa tyttärensä ja väynsä Martti Aimosen luona Ikaalisten Vienolassa. Marian maateoksen lainaukset on kursivoitu.

Aina ja Lasse asettuivat talvisodan ajaksi Ikaalisiin. Vienolan talon katolle asemiin mennyt 14-vuotias Lasse tähtää ilmakiväärillä Vaasaa pommittamaan lentäviä viholliskoneita. Hän toimi myös oikeissa ilmanvalvontatehtävissä Ikaalisten kirkontornissa. Ilmahälytyksen sattuessa Aimoset, Ikaalisten sairaalan potilaat ja synnytyssosaton vauvatkin juoksutettiin perunapelloille häihättää kaivettuihin sirpaleuojiin, joiden pohjat olivat silkkää savivelliä. Turvapaikat koettiin naamioida lakanoilla.

Osmo Pekosen tarina Lasse Heikkilästä jatkui otsikolla Sotilaspoikana.

– Kesällä 1941 15-vuotias Heikkilä palveli Ikaalisten

"Suomen poikien" leiri Pakurissa Ikaalisissa kesällä 1940. Harjoituksen aiheena haavoittuneiden evakointi pareilla. Edessä lippalakkipäinen Lasse Heikkilä. Valokuva Pentti Papunen.

suojeluskunnan poikaosastossa. Ikaalisissa oli perustettu 259. Ilmasuojelukomppania, jonka päällikkönä oli aluksi opettaja Iivari Mattila. Sen tehtäviin kuului liikennällään määrättyjen toimittaminen. Ikaalisten suojeluskuntatalolle eli Omalle Tuvalle majotettiin vapaa joukkue johtajanaan vapaussootaan aikoinaan osallistunut, evakkona Ikaalisiin tullut karjalainen väepeli Juho Patrakka. Is. sotamies Lasse Heikkilä ynnä muut tämän joukkueen 15-17-vuotiaat sotilaspojat toimivat muun muassa varuintotehtävissä desanttien varalta Kilvakkalan maantiesillalle perustetulla vartiopaikalla. He kävivät myös "ruumisreissuilla" eli hake-massa kaatuneiden arkuja joka Siuron asemalta tai Ky-

röskösen satamasta. Haku tapahtui tavallisesti iltayöstä.

Hyökkäysvaiheen ollessa kiivaimmillaan Ikaalisten pataljoonan miestappiot olivat suuret, ja omakustannusperiaatteen mukaisesti kaatuneiden ruumiit lähetettiin kätkettäväksi kotiseurakunnan multiin. Keski-ikäisen heitehautaaminen oli järjestettävä nopeasti. Arkut laskettiin kuorma-autojen lavalta valmiiksi kaivettuihin hautoihin jo ennen hautajaisseremonioita, joissa sotilaspojat seisivat kunniaavartiossa ja ampuivat kunnialaukaukset.

Joinakin päivinä hikoiltiin väepeli Patrakkan aikaisissa sulkeisharjoituksissa tai pistäydettiin ampumaradalla. Halkomotteja tehtiin ja heinää seivästettiin. Suurten

metsäpalojen riehussa Parakanossa kesällä 1941 osa sotilaspojista komennettiin sammutustöihin. Hämeenkyrössä kesää viettävä Ele Alenius sattui olemaan käymässä luokkatoverinsa Lasse Heikkilän luona Ikaalisissa. Hänetkin otettiin mukaan sammutustöihin. Alenius ja Heikkilä määrättiin suojelemaan erästä rakennusta, joka oli vaarassa sytyä tuleen. He taisivat aiheuttaa melkoiset vesivahingot ruiskuttamalla vintin ikkunasta sisään.

Viiikkojen myötä suojeluskuntatalon kasarmikuri hölytyi. Öisin usein kotona nukkuva vanha väepeli alkoi menettää auktoriteettiaan. Vartiomielhetkin alkoivat

seurustella sairaalan pikkulottien kanssa. Kerran jätettiin Kilvakkalan sillan vartiopisteeseen pelkkä pusikkoon pilotettu kivääri ja paperilapulle töherretty viesti odottamaan vahdinvaihtoa. Käry kuitenkin kävi ja is-päällikkö Seth Vesa otti pojat ankarana puhutteluun.

Jatkosodan alkaessa 1941 kesäkuussa suomalaiset valloittivat melko pian takaisin Neuvostoliiton valtaamat alueet. Karjalaiset elivät työssä palata takaisin kotiseudulle. Paluuta varten Päämajan sotilashallintoon osaston kehotuksen mukaisesti Pyhäjärven kunnanhoitokunta oli perustanut kunnanesikunnan, johon kuului myös Is. päällikkö Juho Patrakka. He palasivat Pyhäjärvelle 3. syyskuuta 1941 järjestämään asukkaiden takaisinpaluuta.

Syksyllä 1941, suomalaisten hyökkäyksen ehdittyä jo vanhalle rajalle, myös Lasse Heikkilää "pisti sotakärpänen". Hän päätti keinotella mukaan sotimaan Ikaalisten kaveriensa Erik Kalajan, Ensio Peltoniemen ja Erkki "Reksi" Mäkinen kanssa. Pojat yrittivät Valkaman rykmenttiin (JR 57), jossa Martti Aimonen oli lääkärinä kenttäsaaralassa. Lasse Heikkilä oli jonkin aikaa lähettinä JR 57:n esikunnassa, kunnes päämajan käskystä kaikki alaikäiset palautettiin kotirintamalle.

Kesäkuussa 1944 alkanut Neuvostoliiton suurhyökkäys oli rajuinta, mitä koskaan Pohjoismaissa oli koet-

tu. Karjalaisten evakkojunat vyöryivät jo toisen kerran länteen. Junissa koettiin dra-matiikkaa. Lappenrannan lähellä Simolan asemalla kuoli neuvostokoneiden pommituksessa 200 siviiliä, melkein koko Simolan kylä. Elisenvaaran risteysasemalla kuoli 134 räisäläläistä, haavoittuneista puhumattakaan. Äitien, lasten, vanhus-tien ja muiden evakosivili-ten tuho oli samaa luokkaa kuin Madridin juna-aseman terroristi-isku Espanjassa 2004. Juho Patrakka palasi jälleen takaisin Ikaalisiin.

Lasse Heikkilälle oli tullut ikää jo tarpeeksi ja hän toimi panssarijoukkueen johtajana raivoisassa Tali-Ihantalann puolustusaiistelussa 1944. Kokemuksena se oli kauheinta, mitä hän oli koskaan kokenut. Heikkilän vaimo teatterineuvos Ritva Heikkilä, monien Terijoki-kirjojen tekijä, on kertonut miehensä sodan aiheuttamista painajaisunista sodan jälkeen. Lasse Heikkilä kirjoitti runon Balladi Ihantalasta. Se oli kauan julkaisemattomana. Vuonna 2004 se esitettiin musikaalina Tali-Ihantalann 60-vuotismuistojuhlissa, johon oli matkustanut noin 2000 sotaveteraania ympäri Suomea.

Heikkilä ja Patrakka ovat jo vuosikymmenet olleet poissa keskuudestamme. Heikkilä elää meidän runoissa ja Patrakka on nimenä tuttu Ikaalisissa. Kolmostiellä oleva mäkeä kutsutaan "Patrakkan mäeksi".

SALME RINTALA

Herastuomari, väepeli Juho Patrakka.

Vironperä avaa muistikuvia lähivuosisikymmenten historiaan

Retkeä Lohjalle Vironperälle oli VPL Pyhäjärvisseurassa suunniteltu pitkälti toista vuotta, mutta sinne pääsee vain sitkeen jonottamisen jälkeen. Se oli meille totta toukokuun ensimmäisenä lauantaana. Vain ryhmille avoinna olevan nähtävyyden aukiolo rajoittuu toukokuuhun ja elo-syyskuuhun muutamaan viikonvaihteeseen ja Lohjan matkailutoimistossa pidettävä jono lyhenee hitaasti. Saimme tiedon meille tarjolle oleesta päivästä kyllä sitten ajoissa viime syksynä. Pelkästään pyhäjärveläisistä ystävineen ei linja-autollista riittänyt, mutta halukkaita lähtijöitä löytyi onnikka täyteen bussin reitin varrelta tuusulalaisista. Osaa meistä viehätti myös ajatus vieraillla paluumatkalla tutustumassa Lohjansaareissa sijaitsevaan Alitalon (Ciderbergin) omenatarhoihin ja viinitalaan, missä nautimme mait-tavan lounaan.

Johannes Virolaisella (1914-2000) maatila Lohjan Virkkalassa ehti olla pitkään. Hän hankki sen 1960-70-luvulla ja sittemmin hän osti ja siirsi lähiympäristö nykyisen Vironperän päärakennuksen. Päätöksestä Johannes ja Kyllikki Virolaisen Lohjalla sijaitseva kotitalon Vironperä-museoksi muuttamisesta kerrottiin julkisuudessa jo v. 2000 Jo-

hanneksen vielä eläessä. Museo avattiin ryhmille vuonna 2003. Museoon on koottu Virolaisen pitkän poliittisen uran varrella kertynyt esineistö lahjoineen ja kutsukortteineen. Virolaisen poliittinen arkisto on siirretty Kansallisarkistoon.

Vironperän tilukset on siirtäneet Kyllikki Virolaisen pojan Erik Stenrosin nimiin Johanneskin vielä eläessä. Stenros on sitoutunut ylläpitämään Vironperä-museota Virolaisten poismenon jälkeen. Retkemme aikana kerrottiin, että pellot ovat nykyisin vuokralla jollakulla ulkopuolisella. Päärakennus toimii museona, jossa Kyllikillä on kuitenkin omia yksityisiä vain hänen käytössään olevia tiloja, joissa hän silloin tällöin kesäisin viettää aikansa. Erik Stenros perheineen pitää pihapiirissä olevaa tilan alkuperäistä taloa kesäpaikkanaan. Kerrottiin, että Kyllikki-rouva oli edellispäivänä viimeksi pyörähtänyt paikalla. Hänen kerrotaan myös itse osallistuvan opastuskiertoille, mutta sitä iloa ei pyhäjärveläisryhmän kohdalle sattunut.

Tehokkaasti ja vauhdilla opastetun kierroksen aikana saimme tutustua edesmenneen valtioneuvoksen merkittävään elämäntyön varrelta kertyneisiin muistoesineisiin ja mm. kokoelmiin

VPL Pyhäjärvi-seuran retkeläiset kävivät myös Johannes Virolaisen muistopatsasta katsomassa Lohjan kirkolla.

lahjoja, joita hän rouvineen sai toimiessaan valtakunnan poliitikissa, runsaslukuisilla ulkomaanmatkoillaan, karjalaisten parissa, puhujamatkoiillaan ja laajassa ystäväpiirissään. Nämme myös yläkertaan ulottuvan aulan seinillä kymmenien metrien laajuisen kirjaston. Kyllikki on aivan varmasti aidosti rakastanut heidän saamiaan ja keräämiään esineitä. Jokainen, näyttä se arvokkaalta tahi ei, niistä on pyrittä säilyttämään. Niinpä näimme mm. valtavaasti villasukkia ja -lapasia, kansanomaisia puu- ja kaiverrustöitä mutta tietysti myös arvokkaita tai-

deteollisuuden tuotteita Suomesta ja ulkomailta. Samoin esillä on paljon elämänvarrelta aina Karjalasta saakka kertyneitä valokuvia erityisesti Johanneksesta vieraitensa kanssa. Joukkoon mahtuu paitsi maailman ja valtakunnan merkkihenkilöitä mm. julkiksia. Kuvissa Johannes iloitsee mm. niin Laura Voutilaisen kuin Kauniit ja rohkeat -sarjan ukehen näyttelijättären kanssa. Yhdessä piennessä huoneessa on lattia kattoon ja vasuittain heidän saamiaan kutsukortteja, illallisten ruokalistoja ym. merkittäviä. Saunasaston

allashuoneen uima-allas oli saanut viime vuonna lattiapeitteeseen ja niin kymmenet mallinuket ja muut telineet, joiden yle on puettu Kyllikin iltapukuja - oppaan mukaan vain hyvin pieni osa kokoelmasta on saatu esille - ovat löytäneet väljemmän esittelytilan. Seinävitriineissä on kokoelma Kyllikin koruja. Ja voi sitä kynttilänjaljokien, seinälautasten ja maljakoiden määrää, jonka he ovat saaneet lahjaksi tahi Kyllikki mm. koboltilaisia rakastavana keräilyt. Jo esineistöä tyy-pittelevästä luettelosta täytyisi yksi sivu Pyhäjärvi-lehdestä.

Ihastuivatko retkeläiset tämän harvinaislaatuksen kotimuseon kokoelmat nähdessään vai kävikö niin kuin meistä yhdelle miehelle, joka huksiaan haroen ja päättään puistellen ryntäsi museokierrokselta raittiseen ulkoilmaan ja totei " kylli me kottii mäntyyn hävitän kaikk mitä meilläki hyllilöis pursuloi, sanoo emäntä mitä tahansa"..... Niin ihastuuko vai katsooko peiliin ja vihastuu, on varmaan mm. kokemus ja persoonallisuuskysymys.

On toki todettava, että ilman näitä Vironperän kaltaisia kotimuseoita muistikuvamme lähimenneisyydestä helposti haalistuisivat. Ja kunnioituksella asianomaisia kohtaan, Vironperän, valtioneuvos Virolaisen ja rouvansa elämän arasteistot, avaaminen on ollut eittä-mättä kulttuuriteko.

Mutta, mutta, käyhän se käynti siellä myös opiksi ja ojennukseksi. Yks ja toine saap niitä puuskiä, ett tekköö miel hävittää kaikk, joka purkki, purtilo ja jäljennös, joka on matkaan tarttunut ja armahta niitä, jotka kuolin-pesää joskus selvitelevät. Ellei sitten jo eläessään museoisi kaikkea.

TEKSTI KAARINA
PÄRSSINEN, KUVAT
MARKETTA MATTILA

Vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme heinäkuun numero

tehdään 21. 7. 2005.

Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 11. 7. 2005 mennessä.

Vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Vastaava toimittaja
Erkki Pärssinen
38300 Kiikka
puh. (03) 513 5150

Salme Rintala
Korkeamäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551

Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213

Toimituksen osoite:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
e-mail: reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrviän Sanomat
Painopaikka:
Satakunnan Painotuote Oy,
Kokemäki

60. Räisälä-juhla

2.-3.7.2005 Säkylässä

Kiitokset kaikille ilmoittajille ja lahjoittajille, jotka ovat tukeneet juhlillemme järjestelyjä Ikaalisissa.

Notariaatti & LKV
Toimisto Irja Inkinen Oy
Kauppakatu 14, 39500 Ikaalinen
puh. 040-748 5422 tai 035438 7306

Irja Inkinen
LKV, YKV

Julkisten kaupanvahvistaja

- + testamentit, avioehto
- + arvostus, osasto
- + perintöjätkäykset, perintöasiat
- + kauppakirjat, lahjakirjat
- + yritysten perustamiset yms.

Ilmoittautuminen liittyyvät asiat:
lakimaksut, maksuvalvonta

KIINTEISTÖVALTIUS

IKAALISTEN SÄHKÖPALVELU Oy

Kolmen airon katu 10
39500 IKAALINEN
P. 03-458 7777 F. 03-44 85 815

- * sähköasennukset ja suunnittelu
- * tarvikemyynti
- * nostolava-auton vuokraus

Sähkö ja teleurakitsijaliiton jäsen

*Haluatko hiihtää heinäkuussa?
Tahdotko tavoitella taivaita?
Kaipaatko kesämökille?*

Meillä kaikki on mahdollista!

Jämijärvi -Satakunnan helmi

www.jamijarvi.fi puh. 02-57297104

TAPAHTUMAKALENTERI

■ **Alakylän "Pyrintö" Nuorisoseuran juhlat** lähestyy. Matka on saanut kiitettävän hyvän mielenkiinnon osakseen. Matkalle on ilmoittautunut tähän mennessä lähes viisikymmentä osanottajaa. Aikataulu on suunniteltu sellaiseksi, että lähtö tapahtuu Huittisista 21. 7. klo 5.30 matkatoimiston ilmoittamaa reittiä. Perillä Käkisalmella ollaan noin klo 17-18 paikallista aikaa. Perjantaina kokoonnutaan Pyhäjärven kirkkoaholle laskemaan kukkia muistomerkeille ja tutustutaan alueeseen. Noin 12 aikoihin mennään Leena ja Antti Musakan lomarantana missä vietetään pieni juhlahetki, menneitä ja nuorisoseuran työtä muistellen. Täällä mahdollisuus retkeläisten esittää ohjelmaa. Iltapäivällä voidaan retkeillä vähän seuran perustamisen maisemilla. Lauantai on jätetty kotiseuturetkiä varten ja sunnuntaina klo 9 lähdetään Käkisalmesta kohti Suomea, pysähdytään Viipurissa ja illan aikana palataan kotiseudulle. Eräitä tärkeitä käytännön asioita huomioitavaksi: Mukaan otettava passi, omat lääkkeet, uimapuku jos aikoo järvessä käydä virkistytymässä, maastokäyntiä varten sopivat jalkineet, ja muutoinkin sähän sopiva vaatus. Matkan hintaan sisältyy puolihoito, se on, aamupala ja päivällinen hotellissa, menopäivänä vain illallinen ja lähtöaamuna aamupala. Päiväretkeilyä varten olisi hyvä varata naposteltavaa. Eikä sitten muuta kuin mukaan reipasta karjalaista huumorimieltyä ja menoksi vaan kun aika koittaa. Matkan järjestäjien puolesta tervetulleeksi toivottaen Erkki Pärssinen.

■ **Kukkojen Sukukous** pidetään sunnuntaina 17.7. Ikaalisissa Omalla Tuvalla heti Pyhäjärvijuhlien päiväjulha päättyttyä n. kello 16. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa kokoukseen. Hallitus.

■ **Kalamajan Montruan ja Pöhlön jakokunnan** vuosikokous ja kesäkokoontuminen pidetään Aetsän Keikyässä Villilässä Sillansivuntie 37 Kinnarin talossa sisarusten kutsumana. Aika 9. heinäkuuta klo 12. Tervetuloa päättämään asioista ja tapaamaan tuttuja.

■ **Kaasalaisten sukujen tapaaminen** Vpl. Pyhäjärvi juhilla la. 16.7.2005 Ikaalisten keskustassa Oma Tupa kahvion tiloissa Teinitellä klo 15.30 alkaen. Asioiden käsittelyn lomassa on mahdollisuus nauttia virvokkeita ja kahvia. Sydämellisesti tervetuloa! Yrjö S. puh. 0400 626770

■ **Ukkosen sukukokous.** Ukkosen Sukuseura ry. (Sakkolan Koukunniemi, Sakkolan ja Pyhäjärven Lohjoki) sukukokous/sukujuhla on Tampereella Ravintola Soutupaviljongilla 24. 7. 2005 alkaen klo 12.30 Sukujuhlalla. Ruokailu noutopöydästä alkaa klo 13 jälkeen. Ruoan hinta 15 euroa/henkilö, lapset alle 12-v. puoleen hintaan. Alle 4-v. ilmaiseksi. Sääntömääräinen sukukokous alkaa heti ruokailun jälkeen. Sukujuhlan ohjelmassa on yhteislaulua, musiikkia, runoja ja arpajaiset. Nähtävillä myös kartta Lohjoki/Yläppää talosta taloon. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään kaksi viikkoa ennen, eli 10. 7. mennessä, Raimo Honkasalo p. 040 720 8732, Nina Salomaa p. 050 304 4469. Kutsu koskee myös kaikkia teitä, joiden äiti tai isoäiti on ollut Ukkosia. Tervetuloa suurella joukolla mukaan. Sukuseuran hallitus/ L.I.

■ **Noitermaan koulupiiriläiset.** Tapaaminen Ikaalisten Pyhäjärvijuhlissa sunnuntaina juhlien lounaspaikassa Ravintola Ikaahovin kabinetissa heti ruokailun jälkeen. Nähdään pitkät aikat! Ryhmä koulupiiriläisiä.

■ **Konnitsan kylän valokuvakirjatyö** esittelään ja siitä keskustellaan tuntia ennen Pyhäjärvi-juhlan päiväjulhan alkua sunnuntaina 17. 7. kello 12.30 meille osoitetussa huoneessa, jonne järjestetään opastus, (Oma Tupa). Tähän tilaisuuteen voit vielä tuoda kirjaan liitettäväksi tarkoitettuja valokuvia selostukseen sekä tekstejä, joissa kuvataan kylän ja oman perheesi elämää. Valokuvakirjan toimituskunta kokoontuu Ikaalisissa lauantaina ja sunnuntaina. Tiedustelut sihteeri Ensio Väriäinen, Siikinkatu 2 B 14, 33710 Tampere, matkapuh. 0400 941 945, e-mail: ensionn@pp.inet.fi ja puheenjohtaja Toivo Luukkanen, Vanhanpaikantie 7, 41400 Lievestuore, matkapuh. 040 522 9739. Yritämme saada rahoituksen lisäpalkinokseen. Tervetuloitotuksin Toivo Luukkanen.

KENNEL-PAKASTE

KOTIMAISTA LAADUKASTA LIHAA LEMMIKILLE
03-458 7804
www.kennelpakaste.com

POHJOIS-SATAKUNNAN
LÄHI VAKUUTUS

Energiaa kotiin ja vapaa-aikaan - lähempänä kuin uskokkaan!

LEPPÄKOSKEN SÄHKÖ KONSERNI

(03) 450 31
www.leppakoskensahko.fi
Sinua varten joka päivä

Ikaalisten kaupunki

Tervetuloa
Kylpyläkaupungin kesään

Idyllinen Ikaalinen tarjoaa viihtyisän ja turvallisen asuinympäristön, upeat Kyröjärven maisemat sekä monipuoliset harrastus- ja lomavietto-mahdollisuudet. Ks. www.ikaalinen.fi

Majoitus- ja muut varustiedot:
Neuvonta- ja varauskeskus
Ikaalisten Kylpyläkaupunki
Puh. 03-4501 222
www.kylpyla kaupunki.ikaalinen.fi

Jämin Rahtipalvi

Suomalaisesta lihasta
PALVIT, MAKKARAT, TUORELIHAT

Tuotantomme ainoana ma-pe 9-17
Jämijärvi, p. 02 547 1755

e.avenue

Tilausliikenne
Timo Tuomola Ky

Yrjö S. puh. 0400 626770

Pub. 03-4087377
Fon. 03-4088872
Gsm. 030-67220
E-mail: tilausliikenne@tuomolaliikenne.fi

Optikko Syrjänen

Vanha Tampereentie 14-16
39500 Ikaalinen
p. 03-458 6520

Kiinteistökonseptit Oy

Vanha Tampereentie 14-16,
39500 Ikaalinen
p. 03-457 220

Ikaalisten KONE- ja AUTOPESULA Oy

Jukka Mansukoski
Puh. 040 8207 121
Sammonkatu 6,
39500 Ikaalinen

TRYGÖ

Kotoliike M. Trygg Ky
Vanha Tampereentie 14-16
39500 Ikaalinen
Puh. 03-458 7377
Fon. 03-458 7377

ROOSTI LAHELLA BEMISTA

Tutkitusti
parasta
pankkipalvelua.

JÄMIJÄRVEN OSUUSPANKKI
Jämijärventie 22, 38800 Jämijärvi
www.jamijarvipankki.fi

Tuoreita tuotteita
Kaikkialla Suomessa

SUPERMARKET KESKUSTORI

Isäntäkatu 10-11
Maanantaista - lauantaihin

IKKAALISTEN TEHDÄS
PUNTIINLAHDENK. 4
PL 14
38500 IKAALINEN
Puh. 0207 409 600

Kesämökkien kiinteistöhuolto

- talonmiespalvelut
- ongelmapuunkaadoit
- raivaukset
- trimmeröinti
- venesäilytykset
- moottorikelkka-säilytykset

Snow Racing Oy

Raimo Mansikkamäki, puh. 0400 122 889

Kaikkea mitä mökilläsi haluat + moottorikelkkasafarit

Ikaalisten Matkatoimisto tarjoaa kiinnostavimmat matkakohteet

IKKAALISTEN Matkatoimisto

Itsenäisyydenkatu 7 Puh. (03) 45 800
39500 IKAALINEN www.ikaalistenmatkatoimisto.fi
matkat@ikaalistenmatkatoimisto.fi

Levorannan Autoliike Oy

Vammala, p. (02) 512 7719, ark. 9-18.30, la 10-15, huolto p. 512 7700

Teijärventie 3
39500 Ikaalinen
puhelin (03) 458 9060

Puutavaraa, lautoja, lankkua, paneelia ja listaa. Puuovet ja ikkunat.

Paikallinen, johtava METSÄPALVELUIDEN TUOTTAJA

**metsähoitoyhdistys
KYRÖSJÄRVI**
Puh: 020 413 6020
www.mhy.fi

KAIKKI TIETOLIIKENNERATKAISUT SAMAN KATON ALTA.

Ikaalisten-Parkanon Puhelin Osakeyhtiö
Vanha Tampereentie 15-17, Ikaalinen
Satakunnankatu 7, Parkano
www.ipp.fi tai p. (03) 450 51

Vuodevaatteiden ja kodintekstiilien

TEHTAANMYYMÄLÄ

Tervetuloa edullisille ostoksille!

Univisio Oy
Teollisuustie 4, Jämijärvi
Av. ark 10-17, la 10-14
Puh. 020 7580 403
www.univisio.fi

POLYURETAANIERISTEET
Uusrakentamiseen ja saneeraukseen

SYVÄKERÄYSJÄRJESTELMÄT
Paperi-, lasi-, metalli- sekä seka- ja biopaketeille

KONSULTOINTI

K&M Kailasto Oy
Pajunevantie 219, 38800 Jämijärvi
Puh: 02-5474604
Kari: 0400-592025
Mervi: 040-5490333
Fax: 02-5525605

k-m.kailasto@co.inet.fi
www.molok.com

Anna-Liisan Ruokaja Pitopalvelu
Jämijärvi
puh. 02-572 3215
050 5312 197

Lomahotelli
Järvi
(02) 947 3002
www.hotellijarvi.com

IKKAALISTEN APTEEKKI

Vanha Tampereentie 15-17
puh 03-458 9992
fax 03-458 9993

ma-pe 9-18
la 9-14
(su 10-14 Ikaalisten terveyskeskuksen päivystäessä)

Veljekset Laakkonen
Kortteenkatu 4
39500 Ikaalinen
p.03-459 8200

Ikaalisten Kirjakauppa
Vanha Tampereentie 10
Ikaalinen

Idyllisessä Wanhassa Kauppalassa Teitälä palvelee

Hotelli - Ravintola IKAHOVI

- Herkullinen ja monipuolinen lounas päivittäin klo 11-14
- Runsaat Ala Carte -annokset ja Pizzat
- Edullinen majoitus

Night Club JEDI... Avoinnna pe ja la klo 23-04

Juhlatalo OMA TUPA

- kesäkahvio avoinna ma - pe klo 10-18
- Tarjolla suolaiset ja makeat kahvileivät sekä jäätelöannokset
- A-olueudet, tilausravintola
- Tilat 500 henkilöä

Ohjelmatarjontaa Sata Häme Soi -juhilla:
Ke 29.6. Skandinavian HUNK'S / Ikaalinen n. klo 00.00
Pe 1.7. Lauri Tähti & Elonkorjuu n. klo 23.30
La 2.7. "Haitarirokkaa" Taisto Lunikka & Lumpallo

Pöytävaraukset / Tiedustelut: p. (03) 457 300

ASIAANTUNTIJOIDEN MATKASSA

TUNTEMATTOMAN SOTILAAN
JALANJÄLJILLÄ 4.-7.7.
• Matkanjohtaja evl ILMARI HAKALA
"Kuka on kukin Tuntemattomassa sotilaassa?"
"Sotaromaanin totuus ja taru"
"Vaino Linnan kirjallisuutta" **345€**

KUOLAN JA KALOTIN
RUSKALOISTO 7.-13.9.
Kuusamo, Salla, Kantalahi, Murmansk, Petsamo, Zapoljarnyi, Nikkeli, Kirkkonieni, Nuorgam, Utsjoki, Ivalo, Sodankylä, Rovaniemi, Puolanka
• Matkanjohtaja Teuvo Saharinen **595€**

KARJALAN TUNTEMATTOMIA
LUOSTAREITA
- NURMOILA JA PIETARI 18.-21.7.
mm. Syvärin luostari, Vazejärvi, Nurmoila, Pokrovo-terveyskeskuksen nunnaluostari, Vanha Laatokka, Pietari, Kazanin tuomiokirkko, Viipuri
• Matkanjohtaja ESKO LAPPALAINEN **325€**

VIENAN KARJALA JA SOLOVETSK
27.-30.7.
Vantaa, Koskama, Vuokkiniemi, Vuosenniemi, Kalevala, Vienan Kemi, Solovetsk, Kotchikoma, Rukajärvi
• Matkanjohtaja evl TEUVO SAHARINEN **395€**

LUOSTARIMYSTIIKKAA 5.-7.8.
Tallinna, Kuremäen Pühtistan nunnaluostari, Tartto, Piikova, Pestsarin munkkiluostari, Novgorod, Pietari, Viipuri
• Matkanjohtaja ESKO LAPPALAINEN **305€**

LAATOKAN KIERROS 21.-24.7.
Viipuri, Terijoki, Pietari, Syväri, Nurmoila, Aunus, Tuulos, Nietjärvi, Sortavala, Valamo
• Matkanjohtaja dosentti EERO ELFVINGEN **365€**

KUUSAAREN OOPERAPÄIVÄT
27.-29.7. Ooppera PAJATSO
• Matkanjohtaja VIRVE VAST **320€**
• Ryhmäjohtaja Paula Aho

LomaLinja
Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3300, ryhmät (03) 3140 3310
lomalinja@ tampere.tournee.fi, www.lomalinja.fi

TAMPEREEN
JÄÄHÖSUUNNITTELU OY

**ANTILAN
VESI JA LÄMPÖ**
39500 Ikaalinen

JÄMIJÄRVEN APTEEKKI

Oy Ikapaper Ab Ltd

YAMAHA
YAMARIN
LOWRANCE
TARJOUS 29,-

Lahtakosken
järvi-alat 240 cm

SÄHKÖLIIKE SILLANMÄKI OY
Jämijärvi (02) 547 1720 http://kotisivu.dnainternet.fi/sahko/

**Ikaalisten
Säästöpankki**
www.ikaalisten.fi

JÄMIJÄRVEN KUKKA-JA HAUTAUSPALVELU

38800 JÄMIJÄRVI
Puh. 02-5471 649, koti 02-5474 647
0500-594 618

Meillä myös kaikki sidontatyöt ja hautakiviedustus.

**H-H
SIPOREX**

Kaikkea kesään

J. Koskela Oy
Kolmen airon katu 15
39500 Ikaalinen

VALTRA

Konehuolto Jarmo Mäkinen Oy

Vpl. Pyhäjärvijuhlat Ikaalisissa 16.-17. 7. 2005

MUISTOJEN ILTA Ikaalisten kirkko 16.7.2005 klo 17.00

Ikaalisten seurakunnan tervehdys, rovasti Timo Paattiniemi
Virsi
Konsta Jylhän musiikkia
Puhe, rovasti Heikki Paukkunen
Virsi, kolehti Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle
Lausuntaa, Terttu Lukkarila
Konsta Jylhän musiikkia
Virsi
Musiikkiesitykset: Ikaalisten kirkkokuoro, johtaa Joel Äfelt ja Ikaalisten Viulupelimmantit, johtaa Kari Tamminen
Virsiensäestys: Joel Äfelt, Juonto: Raija Holma

Ikaalisten Karjalaseuran kahvio on avoinna klo 15-19 seurakuntakeskuksessa, aivan kirkon vieressä.

OHJELMALLINEN ILLANVIETTO Oma-Tupa 16.7.2005 klo 20.00

Musiikkiesitys, Jämijärven Pelimannit
Tervehdysanat, Lea Jokinen
Muistoja Pyhäjärveltä Vernitsan kylästä ja evakkoteiltä,
Ikaalisten Mieslaulajat ja Teatteriseura Rundelli. Teksti: Anneli Pitkänen
Taidehuutokauppa
Arvontaa
Musiikkiliikuntaa Jämijärven Pelimannien tahdissa
Juonto: Pentti Inkinen
Pääsymaksu 10 e

JUHLAMESSU Ikaalisten kirkko 17.7.2005 klo 10.00

Pyhäaamun rauha, Timo Köntti
Saarna, rovasti Heikki Paukkunen
Liturgi, kirkkoherra Esko Mattila
Vanhan Testamentin teksti, Pentti Inkinen
Epistolateksti, Maija Virtanen
Kanttori Joel Äfelt
Kolehti Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle

Jumalanpalveluksen päätyttyä kirkossa
Puhe sankarivainajille, Antero Rytkölä
Puheen jälkeen Kunniakäynti Sankarihautoilla
sekä Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä
Virsi 577:1,2, Seppelien lasku, Virsi 577: 7, 8, 9
Virren säestys: Ikaalisten Nuoris-Orkesteri, johtaa Antti Nissilä

Juhlalounas Ravintola Ikahovi, Keturinkatu 13 klo 11.00-14.00, 10 e

PÄIVÄJUHLA Oma-Tupa 17.7.2005 klo 14.00

Musiikkiesitys, Ikaalisten Nuoris-Orkesteri
Yhteislaulu, Karjalaisten laulu
Tervehdysanat, Pentti Inkinen
Musiikkiesitys, Ikaalisten Nuoris-Orkesteri
Ikaalisten kaupungin tervehdys, Matti Äijö
Yksinlaulu, Päivi Nokelainen, säestää Antti Nissilä
Yhteislaulu, Satakunnan laulu
Juhlapuhe, kansanedustaja Irja Tulonen
Musiikkiesitys, Ikaalisten Nuoris-Orkesteri
Stipendien jako, Reino Äikiä ja Mirja Tenkanen
Päätössanat, Salme Rintala
Maamme
Yhteislaulujen säestys: Ikaalisten Nuoris-Orkesteri, johtaa Antti Nissilä
Juonto: Minna Rintala

Pääsymaksu 10 e
Ikaalisten Karjalaseuran kahvio on avoinna klo 12-17 Oma-Tuvalla

Ikaalisten Karjalaseura ry, Vpl.Pyhäjärvi-Säätiö

Liikenteestä vastaava Markku Karkiainen muistuttaa, että liikennejärjestelyt ovat muuttuneet käännyttyä kolmostieltä Ikaalisiin. Viitoitus ohjaa juhlapaikoille. Kirkon vieressä on tilava parkitusalue. Oman-Tuvan luona on pienoista ahtautta, mutta autot ohjataan läheiseen vanhan yhteiskoulun pihaan. Autoja voi jättää myös katujen varsille.

Ravintolat: Ikaalisten Karjalaseuran kahvio on avoinna seurakuntakeskuksessa kirkon vieressä lauantaina klo 15-19. Siellä on tarjolla ennen ja Muistojen illan jälkeen keittoa, juustoleipiä, kahvia, piirakoita ja muita leivonnaisia. Sunnuntaina päiväjuhlan aikana Karjalaseuran kahvio on Omalla-Tuvalla klo 11-17. Tarjolla on kahvia, teetä, piirakoita ym. (ei keittoa).

Juhlalounas sunnuntaina klo 11-14 Hotelli- Ravintola Ikahovi, Keturinkatu 1.
Juhlakanslia Omalla-Tuvalla sekä lauantai-iltana että sunnuntaina päivällä. Sieltä saa juhliä koskevaa neuvontaa. Myytävänä on myös erilaisia Karjala-tuotteita.

Hotellit ja majoitus: hotellivarauksia voi tehdä Ikaalisten Kylpyläkaupunki-varauskeskuksesta, puhelin 03-4501 222. Sieltä hoidetaan kaikki majoitusvaraukset. Ikaalisten keskustassa on halpa kesähotelli Suvinuotti, Ikaalisten Kylpylä on noin 10 km keskustasta. Hotelli-Ravintola Ikahovi on aivan keskustassa ja siellä on juhlien juhla-lounas. Sinne on myös suora numero 03-457300.

Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkkiä kunnostetaan

Vain vähän aikaa sai entisellä kotiseudullamme kirkkoaholla sijaitseva lahjoitusmaatalonpoikien kunniakas muistomerkki olla siinä kunnossa kun se viimeisen v. 2003 tapahtuneen kunnostuksen jälkeen jäi. Seuraavan vuoden aikana muistomerkkin katolle uudelleen kiinnitetty vuonna 1998 kiinnitetty Yrjö Inkinen valmistama kokos kynttilälyhty oli rikottu. Samoin oli muistomerkkin etuosaan 2003 kiinnitetty pieni kynttiläkökö kokonaan hävinnyt. Venäläisten harjoittama ilkalta on tämän kevään aikana kohdistunut rauhoitetun kirkkoahon kahteen mäntyyn joita on rumasti karsittu. Onneksi muistomerkkin reliefosat ovat säilyneet kunnossa.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston maalis-kuussa tekemän päätök-

sen mukaisesti työryhmä Erkki Pärssisen johdolla lähtee 4.7. alkavalla talkoomatkalla korjaustöihin Pyhäjärvelle. Muistomerkkin katolta poistetaan lyhydtyön jäänneet ja katto tukitaan Matti Ahvosen suunnittelema-

peltisellä katoksella. Työryhmään kuuluu myöskin ammattimies Petri Rautiainen, joka muiden talkoolaisten avustamana suorittaa muistomerkkin kivien saumauksen paikkaamisen.

Talkoomatkan kustannukset toteutetaan Irja ja Einari Jäppisen rahastosta saatavan määrärahan turvin. Heinäkuun lehdessä kerromme talkootyön tuloksista

Pyhäjärvi-Säätiön toimesta on valmistettu A3 kokoa oleva valokuvasuurenno, joka otettiin reliefin paljastamisen jälkeen. Ko. kuvataulua on saatavissa Ikaalisten juhlien kansliasta 10 euron kappalehintaan. Jokainen voi kehystää kuvan haluamallaan tavalla. Myöskin kirkon valokuvasuurennoista on saatavissa juhliita 10 euron kappalehintaan.